

ЯК СУМЯСЦІЦЬ
КАР'ЕРУ
І ЧАЦВЯРЬХ
ДЗЯЦЕЙ?

Сямейная
газета

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

16 МАЯ 2024 г.

ЧАЦВЕР

№ 94 (30228)

НЕЗВЫЧАЙНАЕ
ХОБІ —
ЭБРУ

Сямейная
газета

Адукацыя без межаў

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка здзяйсняе дзяржаўны візіт у Азербайджан.

У Баку кіраўнік дзяржавы правядзе афіцыйныя перагаворы з Прэзідэнтам Азербайджана Ільхамам Аліевым. Сустрэча двух лідараў пройдзе ў фармаце «адзін на адзін» і ў пашыраным складзе з удзелам членаў дэлегацыі. Прэзідэнты разгледзяць актуальныя пытанні двухбаковых адносін з акцэнтам на пашырэнне гандлёва-эканамічных сувязяў у розных галінах і развіцці кааперацыйнага ўзаемадзеяння ў сферах прамысловасці і сельскай гаспадаркі.

Яшчэ адной тэмай перагавораў стане супрацоўніцтва Беларусі і Азербайджана на міжнародных пляцоўках і ў інтэграцыйных аб'яднаннях. Кіраўнікі дзяржаў абмяркуюць сітуацыю ў рэгіёне і ў свеце ў цэлым. Па выніках перагавораў будзе падпісаны пакет двухбаковых дакументаў.

Чакаецца, што ў Баку Аляксандр Лукашэнка і Ільхам Аліев таксама наведаюць азербайджанскую міжнародную сельскагаспадарчую выстаўку Caspian Agro, дзе азнаёмяцца з экспазіцыямі Беларусі і Азербайджана, рэалізаванымі сумесным праектам у сферы АПК.

Фота Віталь Іванчыкава

ЦЫТАТА ДНЯ

Віталь ВОЎК,
генеральны дырэктар
ААТ «МТЗ»:

«Сёння выходзім прыкладна на 80 % долі беларускіх трактароў на азербайджанскім рынку. Гэта дзякуючы сумеснай рабоце з Гянджынскім аўтамабільным заводам. Мы з ім супрацоўнічаем з 2007 года, і сёння ўжо на рынку Азербайджана нашай тэхнікі, сабранай на Гянджынскім заводзе, каля 15 тысяч адзінак. У цэлым выйшлі на тэм у 700—800 трактароў у год, але імкнёмся выйсці на 1000 у найбліжэйшы час».

У цэнтры кампетэнцый інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій і электронікі філіяла БДУІР «Мінскі радыётэхнічны каледж» даюць якасныя веды не толькі навучэнцам каледжа, але і юнакам і дзяўчатам з іншых навучальных устаноў.
Аляксандра КЛІМУК — з Мінскага каледжа

прадпрымальніцтва. У рамках сеткавага навучання яна праходзіць вучэбную практыку на атрыманне кваліфікацыі аператара ЭВМ. А дапамагае ёй авалодаць сакрэтамі работы з базами даных загадчык цэнтра Андрэй ЯКАЎЛЕЎ, які, дарэчы, у свой час скончыў Мінскі радыётэхнічны каледж.

Год якасці

«ДОЛЬЧЭ ВІТА» ПА-БЕЛАРУСКУ

Летась у нашай краіне зроблена
160 тысяч тон кандытарскіх вырабаў

Прызнаны ў свеце брэнд беларускай харчовай прамысловасці — гэта не толькі «малочка». Гэта яшчэ і беларускія кандытарскія вырабы — якасныя, натуральныя і смачныя. Кандытарская справа на беларускай ямлі мае глыбокія гістарычныя карані. Захаваўся дакумент XV стагоддзя, які сведчыць аб высокім кандытарскім майстэрстве на тэрыторыі сучаснай Беларусі. Гэта заказ Гродзенскаму магістрату на выраб марцыпанаў для вялікай княгіні літоўскай Алены.

Напярэдадні трэцяга Міжнароднага сімпозіума кандытараў, які пройдзе ў Мінску 22—24 мая, эксперты расказалі аб планах і перспектывах кандытарскай галіны.

У ПРЫЯРЫТЭЦЕ — УНУТРАНЫ РЫНАК

У мінулым годзе ў Беларусі было выраблена 160 тысяч тон салодкіх прысмакаў. Гэта нядзіўна: кандытараў у нас шмат.

— Кандытарская галіна ў нашай краіне — адна з самых маштабных з пункту гледжання колькасці прадпрыемстваў, якія працуюць у гэтым сектары эканомікі, — адзначаў намеснік старшыні канцэрна «Белдзяржхарчпрам» Аляксандр Якаўчыц. — Іх больш за дзвесце. Толькі на прадпрыемствах канцэрна працуе каля 5,5 тысяч чалавек.

Дзмітрый ШАЎЦОЎ:

Тут і цяпер

«Беларусы заўсёды прыйдуць на дапамогу»

У краіне праходзіць месячнік Чырвонага Крыжа

З 8 мая да 1 чэрвеня ў Беларусі традыцыйна праходзіць месячнік Чырвонага Крыжа. У яго рамках 17 мая ў Мінску ўшануюць найлепшых медыцынскіх сясцёр гэтай арганізацыі з усёй краіны. У гэты ж дзень у сталіцы на вуліцы Леніна побач з офісам Беларускага Чырвонага Крыжа адкрыецца вулічная выстаўка, прысвечаная вехам развіцця арганізацыі, дзе можна больш даведацца ў тым ліку і пра лёс беларусаў, удастоеных прэстыжнай міжнароднай узнагароды — медаля Флорэнс Найцінгейл. А 18 мая па усёй краіне пройдзе адзіны дзень Чырвонага Крыжа, дзе ўсе ахвотныя змогуць пазнаёміцца з дзейнасцю арганізацыі і ўзяць удзел у майстар-класах.

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі цяпер можна пабываць на дзвюх выстаўках, арганізаваных Чырвоным Крыжам. Экспазіцыя «Паміж вечна агонь», прымеркаваная да 80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, будзе працаваць на працягу месяца. Выстаўка «Шлях міласэрнасці», прысвечаная дзейнасці арганізацыі, даступная для наведвальнікаў да сярэдзіны лістапада. Апошняя прасочвае 60-гадовы шлях службы «Дапамога» Беларускага Чырвонага Крыжа.

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

СТАР. 13

СТАР. 4

Парадак дня

НА САМЫМ ВЫСОКИМ УЗРОЎНІ

Да XI Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі засталася крыху больш за месяц, а значыць, Полацк, Наваполацк і Віцебск выходзяць на фінішную прамую ў падрыхтоўцы да міжнароднага мерапрыемства. Учора Старшыня Савета Рэспублікі Наталля Качанова з рабочым візітам наведала самы старажытны горад Беларусі, каб ацаніць ступень гатоўнасці яго аб'ектаў.

Першым пунктам маршруту старшыні і членаў Савета Рэспублікі стаў будынак былога Дома афіцэраў, капітальная рэканструкцыя якога пачалася яшчэ летам мінулага года. Помнік архітэктуры ў стылі сталінскага ампіру перажывае трэцяе нараджэнне. На поўнае аднаўленне будынка, у якім будуць размешчаны ваенная кафедра і творчыя факультэты Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ефрасінні Полацкай, накіравана каля 13 мільёнаў рублёў. Будаўнічыя работы выконваюцца сіламі ААТ «Гравеліт», але і самі студэнты ПДУ шчыруюць на карысць новага корпуса альма-матар.

Падчас наведвання аб'екта Наталля Качанова паразмаўляла са студэнткамі трэцяга курса будаўнічага факультэта, якія задзейнічаны ва ўнутраных работах, і выказала словы падзякі моладзі за ўклад у агульную справу краіны. Гістарычныя сцены ў Доме афіцэраў былі насычаным жоўтага колеру, такую гаму з акцэнтнымі аліўкавымі тонамі пастараліся захаваць. З нуля аднаўлялі ляпніну. Канчатковыя вонкавы выгляд будынак набудзе праз паўтара тыдня. Наталля Іванаўна

засяродзіла ўвагу на тым, што падчас афарбоўкі калон і фасадаў варты абраць светлыя колеры, каб новы корпус удала спалучаўся з суседнім будынкам райвыканкама. «Я вас вельмі прашу: рабіце фасады ў светлых тонах. Калі пафарбаваць калоны ў цёмны, будзе катастрофа. Сустрэаемся праз месяц на здачы ў эксплуатацыю», — звярнулася яна да падрачыўкаў.

Пляцоўка ААТ «Белаграпрамбанк» будзе задзейнічана для арганізацыі работ секцыі № 2 «Развіццё міжрэгіянальнага супрацоўніцтва як найважнейшы кірунак забеспячэння паступовага развіцця Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі». Наталля Качанова, старшыня Віцебскага аблвыканкама і абласнога Савета дэпутатаў Аляксандр Субоцін і Дзмітрый Дзямідаў, старшыня Полацкага райвыканкама Ігар Марковіч ацанілі ход падрыхтоўкі. На ніжнім паверсе банка плянуюць арганізаваць каварэйж, на другім — секцыю. Намеснік

старшыні Полацкага райвыканкама па эканоміцы Аляксандр Каладынскі прэзентаваў падрыхтаваную да форуму друкаваную прадукцыю, у ліку якой — каталог аграбяздзі паўночнага рэгіёна. Наталля Качанова заўважыла, што гэта пляцоўка амаль гатова прымаць удзельніку міжнароднага форуму і падзякавала кіраўніцтву Белаграпрамбанка за плённае супрацоўніцтва з Беларуска-кітайскім саюзам жанчын, у выніку якога быў запущаны важны інклюзіўны праект.

у будынку і на вуліцы, зыходзячы з таймінгу. Вы павінны разумець, што ў Полацку вельмі многа славуэтаў, таму я хачу як мага шырока пазнаёміць Валянціну Іванаўну Матвіенка з гісторыяй нашай краіны», — акцэнтавала ўвагу Старшыня Савета Рэспублікі і падкрэсліла, што трэба адвесці час, каб ганаровыя госці змаглі паразмаўляць з кадэнтамі.

Яшчэ адзін аб'ект, які закране форум, — Сафійскі сабор. Цяпер музей гісторыі архітэктуры зачынены на рэстаўрацыйна-рамонтныя работы. З сярэдзіны сакавіка пачалася добраўпарадкаванне набярэжнай Заходняй Дзвіны паблізу свяціні. Падчас наведвання аб'екта Наталля Качанова адзначыла, што гэтым трэба паказаць не толькі гісторыю помніка архітэктуры XVIII стагоддзя, але і прапанаваць спусціцца ўніз, да краўніцы да XI стагоддзя — фрагментаў кладкі і фрэскавага роспісу тых часоў. У планах — таксама прадаманстраваць кампазіцыі на аргане.

Падчас перамяшчэння па Полацку старшыня Савета Рэспублікі звяртала ўвагу на азеляненне гарадскіх тэрыторый, якое павінна быць праведзена на найвышэйшым узроўні, рэкламу, размешчаную на білбордах. Вялікая ўвага — адпаведнасці назваў аб'ектаў грамадскага харчавання і адпачынку гісторыі горада. «Яшчэ раз трэба паглядзець, каб невялічкія кафэ называліся прыгожа, а не, напрыклад, «На раёне». Полаччына — гэта наша турыстычная Мекка: куды ні стань — усюды гісторыя. Гэта мы і павінны папулярызаваць, рабіць брэндам», — падкрэсліла

старшыня палаты тэрытарыяльнага прадстаўніцтва.

Апошнім пунктам маршруту стаў Спаса-Ефрасіннеўскі стаўрапігільны жаночы манастыр. Жамчужынай комплексу з'яўляецца Спаса-Праабражэнская царква, аб'ект мае найвышэйшую катэгорыю ў спісе гісторыка-культурных каштоўнасцяў Беларусі і ўваходзіць у дзяржаўную інвестыцыйную праграму і комплекс мер па развіцці Полацкага раёна да 2025 года. Пасля завяршэння рэстаўрацыйных работ царква звонку будзе мець выгляд храма XIX стагоддзя, унутры — XII.

«Мы будзем імкнуцца зрабіць усё магчымае, каб работа секцыі і пленарнае пасяджэнне далі станоўчы вынік і эфект для супрацоўніцтва нашых краін. Вы ведаеце, якія ўвага сёння ўдзяляецца імпартазамышчэнню, інавацыйнаму развіццю Беларусі. Таму гэта будзе запамінальнае падзея для нашых гасцей і беларускай грамадскасці. Мы хочам паказаць гісторыю нашай краіны, яе карані. Менавіта таму для правядзення форуму абраны ў тым ліку і горад Полацк — калыска беларускай дзяржаўнасці. Нам ёсць што паказаць. З года ў год яго славуэтаці, гісторычныя каштоўнасці не толькі захоўваюцца, але і набываюць новы выгляд. Сёння нават тыя будынкi, якія даўно не былі ў эксплуатацыі, атрымліваюць другое нараджэнне. Упэўнена, што XI Форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі пройдзе ярка, на самым высокім узроўні», — заключыла Наталля Качанова.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА, фота аўтара.

г. Полацк.

Напярэдадні падзеі

ПРАГРАМА — НАСЫЧАНАЯ, ПЛАНЫ — АМБІЦЫЙНЫЯ

У Савец Рэспублікі абмеркавалі падрыхтоўку да XI Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі

Сумеснае пасяджэнне беларускага і расійскага арганізацыйных камітэтаў па падрыхтоўцы і правядзенні XI Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі адбылося ў рэжыме відэа-канферэнц-сувязі. Бакі абмеркавалі канцэптуальныя пытанні падрыхтоўкі і правядзення гэтага найважнейшага міжпарламенцкага мерапрыемства, якое 27 і 28 чэрвеня пройдзе ў Віцебску, Полацку і Наваполацку. Тама сёлетняга форуму — «Роля міжрэгіянальнага супрацоўніцтва ў пабудове інавацыйнай эканомікі Саюзнай дзяржавы».

У рамках форуму будзе арганізавана работа дзевяці секцыяў: «Эфектыўная рэалізацыя заканадаўства як найважнейшы фактар саюзнай інтэграцыі», «Развіццё міжрэгіянальнага супрацоўніцтва як найважнейшы кірунак забеспячэння паступальнага развіцця Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі», «Інавацыйная медыцына і фармацыя ў Саюзнай дзяржаве: прыярытэты і перспектывы развіцця», «Інавацыі ў сферы вышэйшай адукацыі і навуцы: вопыт і перспектывы супрацоўніцтва Саюзнай дзяржавы», «Супрацоўніцтва Беларусі і Расіі ў інавацыйнай сферы ў міжнародным кантэксце», «Забеспячэнне тэхналагічнай незалежнасці Беларусі і Расіі на аснове інавацый у прамысловым комплексе», «Навейшыя тэхналогіі апрапарамасловага комплексу Беларусі і Расіі, іх навуковае і кадравае забеспячэнне», «Супрацоўніцтва Беларусі і Расіі ў сферы лёгкай прамысловасці: ад ідэй — да інавацый», «Культурна-гуманітарнае супрацоўніцтва і развіццё турызму як фактар

сустрэча Старшыні Савета Рэспублікі Наталлі Качановай і Старшыні Савета Федэрацыі Валянціны Матвіенка з кіраўнікамі органаў дзяржаўнай улады рэгіёнаў Рэспублікі Беларусі і суб'ектаў Расійскай Федэрацыі, пленарнае пасяджэнне».

На палях форуму прадгледжваецца падпісанне пагадненняў аб супрацоўніцтве і заключэнне кантрактаў. Акрамя таго, у дні форуму запланавана правядзенне выставак, кірмашоў, майстар-класаў.

Як распавёў намеснік старшыні Савета Федэрацыі Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі Юрый ВАРАБ'ЕЎ, ад расійскага боку ў Форуме рэгіёнаў заяўлена каля 300 удзельнікаў. «Кіраўнікі суб'ектаў Расійскай Федэрацыі традыцыйна адгукваюцца на нашы запрашэнні, зацікаўлены прыняць удзел у мерапрыемствах форуму», — удакладніў ён. — Мы заправілі 57 суб'ектаў Расійскай Федэрацыі, якія прадставяць 37 вышэйшых службовых асоб рэгіёнаў, і 42 кіраўнікі заканадаўчых органаў. Мяркую, што да 7 чэрвеня ў нас будзе поўная інфармацыя аб расійскіх удзельніках».

«Расце колькасць кантрактаў, якія плануюцца падпісаць у рамках форуму»

Як расказаў у размове з журналістамі старшыня Пастаяннай камісіі Савета

Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Ігар ЛУЦКІ, за дадзенай пастаяннай камісіі заамацаваны тры секцыі. «Яны датычацца медыцыны і фармацыі, вышэйшай адукацыі і навукі, культурна-гуманітарнага супрацоўніцтва і турызму», — удакладніў ён. — Па ўсіх секцыях з беларускага боку падрыхтаваны спікеры, вядзецца работа на напаленні дакладаў — усё ідзе ў рабочым, планавым парадку».

Парламентарый звярнуў увагу на ролю міжрэгіянальнага супрацоўніцтва ў пабудове інавацыйнай эканомікі Саюзнай дзяржавы. «Адпаведна, інавацыйнасць і будзе адлюстравана ў рабоце секцыяў, — удакладніў ён. — Асабліва гэта датычыцца секцыі аховы здароўя і секцыі навукі. Вядома, у рамках правядзення секцыі будзе падпісаны пагадненні паміж рэспубліканскімі навукова-практычнымі цэнтрамі, устаноўмі адукацыі, арганізацыямі, якія забяспечваюць турыстычную дзейнасць. Неабходна адзначыць, што развіццё культурна-гуманітарнага супрацоўніцтва з'яўляецца важным элементам узаемадзеяння Рэспублікі Беларусі і Расійскай Федэрацыі. Мы бачым, які сёння сумеснымі намаганямі адстойваем сваё гістарычнае паміццё. Аб гэтым і будзем гаварыць падчас форуму. І, вядома, не можа быць нармальнага развіцця без добрай інавацыйнай эканомікі. У гэтым сэнсе сістэ-

ма аховы здароўя, фармацыі будзе адказваць на заплыты часу. Важны элемент узаемадзеяння — космас. Гэтая тэма таксама будзе гучаць, і з беларускага боку будзе адпаведнае выступоўцы на секцыях».

Па словах старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Міхаіла РУСАГА, інтарэс да XI Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі вельмі высокі. Ён расказаў, што колькасць удзельнікаў, завуленых для ўдзелу ў форуме, перавышае папярэдні саस्ताў. «Будуць распрацаваны падыходы, каб кожны, хто жадае прыняць удзел у форуме (менавіта з каэфіцыентам карыснасці, а не проста пасядзець), быў уцягнуты ў гэты працэс, — адзначыў сенатар. — Што датычыцца секцыяў, яны ўсе тэматычныя, накіраваныя на комплекснае сацыяльна-эканамічнае, культурна-адукацыйнае развіццё паміж нашымі краінамі. Што датычыцца нашай секцыі, прысвечанай пытанням заканадаўства, мы разглядаем некалькі падыходаў. Напрыклад, як стварыць базавыя законы, якія будучы працаваць у рамках Саюзнай дзяржавы, гэта спецыфічнае заканадаўства, прыгранічнае супрацоўніцтва».

Плануюцца знайсці мадэльны падыход у тлумачэнні працоўнага заканадаўства. Парламентарый дзюхо краіны мяркуюць прааналізаваць

і пытанне інтэлектуальнай уласнасці — у першую чаргу, гэта датычыцца брэндаў, папулярных у Савецкім Саюзе. «Наша роля — правесці маніторынг, вывучыць усе падыходы, аднавіць справядлівасць і даць магчымае нашым прадпрыемствам спакойна працаваць, выкарыстоўваючы свае брэнды, сваю марку», — патлумачыў Міхаіл Русы.

Па словах старшыні пастаяннай камісіі, расце колькасць кантрактаў, якія плануюцца падпісаць у рамках форуму. «48 кантрактаў будзе падпісана толькі падчас форуму — гэта звыш 130 мільярдаў расійскіх рублёў (у мінулым годзе было 110 мільярдаў), — канкрэтызаваў ён. — Мяркую, за паўтара месяца гэтая сума яшчэ павялічыцца. Больш як 170 мемурандаў, пагадненняў плануюцца заключыць паміж урадамі Рэспублікі Беларусі і рэгіёнаў Расійскай Федэрацыі. На шостым Усебеларускім народным сходзе і на сёмым кіраўнік дзяржаў пацвердзіў, што развіццё будзе ісці толькі праз рэгіёны — гэта значыць, унутры краіны і паміж краінамі, бо гэта найбольш эфектыўны шлях развіцця».

Акрамя таго, высокі інтарэс да форуму працягваюць міністэрствы і ведамствы абедзвюх краін. Па словах Міхаіла Русага, на шматлікіх пляцоўках Форуму рэгіёнаў ідзі будзе падпісана 78 пагадненняў. «Арзэл удзелу ў форуме ўзрастае», — рэзюмаваў сенатар.

Вераніка КАНОТА.

Векапомнае

«Устанаўліваючы факты генацыду беларускага народа, мы асуджаем фашызм ва ўсіх яго праявах»

Ігар СЕРГЕЕНКА разам з дэпутатамі наведзеў месца масавага пахавання ахвяр генацыду

Тое, што недалёка ад Мінска — у лясным масіве ва ўрочышчы Урочча — у гады нямецка-фашысцкай акупацыі ў вялікай колькасці знішчалі не толькі ваеннапалонных, але і мірных грамадзян, стала вядома адразу пасля вызвалення Беларусі. Аднак рэальны маштаб трагедыі ўдалося ацаніць літаральна нядаўна, калі Генеральная пракуратура ўзбудзіла крымінальную справу аб генацыдзе беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

За тры гады пошукавых работ у лясным масіве выяўлены 11 ям-магіл з астанкамі, якія належалі ваеннапалонным і цывільным грамадзянам — пераважна дзецімі і жанчынам. Работы па ўстанаўленні астаніх брацкіх пахаванняў працягваюцца. Па папярэдніх падліках супрацоўнікаў Генпракуратуры, у лясным масіве ўрочышча Урочча вечным сонцам спіць каля 100 тысяч чалавек.

ваіны фашысцкай Германіяй праводзілася скаардынаваная халаднакроўная палітыка генацыду беларускага народа ва ўсіх яе формах, самых розных формах. Гэта і лагеры смерці, гета, правядзенне карных аперацый, сагнанне нашых грамадзян на прымусовыя работы ў Германію, знішчэнне гарадоў, сёл. Рашэннем урада Савецкага Саюза ў 1942 годзе была створана Надзвычайная дзяржаўная камісія па ўстанаўленні і расследаванні злачынстваў фашыстаў, вызначэнні шкоды. Яшчэ ішла вайна, а мы ўжо тады думалі, па-першае, аб Перамозе і, па-другое, аб тым, як задокументаваць усе факты, злачынствы на тэрыторыі Савецкага Саюза».

Такія ж камісіі, па словах Старшынёй Палаты прадстаўніцкай, затым былі створаны і ў іншых рэспубліках савецкай краіны, у тым ліку ў БССР. «Вынікі леглі ў аснову абвінавачванняў не толькі вярхоў нацыстаў на Нюрнбергскім працэсе, але і ў цэлым асуджэння

вывучэнне дакументаў і апытанні сведак, якія яшчэ жывыя і ўсё памятаюць. «Зразу-мела, што, устанаўліваючы факты генацыду беларускага народа, мы асуджаем фашызм ва ўсіх яго праявах», — падкрэсліў ён. — Мы асуджаем і даводзім гэтую інфармацыю да сусветнай грамадскай, выкрываем новыя факты. Але, напэўна, немалаважным з'яўляецца і тое, што нашы людзі, асабліва маладое пакаленне, якое вырасла ўжо ў такой спакойнай, міралаубивай абстаноўцы, павінна бачыць, ведаць і на такіх прыкладах, і на мастацкіх фільмах, і ў нашай дакументальнай літаратуры, што гэта было, што гэта рабілі, здавалася б, нармальныя людзі. Нармальныя людзі забівалі сотнямі, тысячамі, мільёнамі людзей. Усё гэта складана ўспрымаць нармальнаму чалавеку».

Ігар Сергеенка лічыць, што ў Беларусі прыняты ўсе меры для таго, каб тэма падзеі ніколі не была сцёртыя з памяці народа. «Гачынаючы з таго, што пытанні захавання гістарычнай праўды, нашай гістарычнай памяці, адлюстраваны ў абноўленай Канстытуцыі, якая прынята на рэферэндуме, — канкрэтныя заваў Старшыня Палаты прадстаўніцкай. — Распрацаваны і прыняты ў 2022 годзе Закон «Аб генацыдзе беларускага народа». Таму ўсе прававыя нормы, якія рэгулююць пытанні ў гэтай сферы і ў адпаведнасці з якімі мы можам ацаніць тэма і іншыя дзеянні на прадмет стаўлення да генацыду, прыняты. Трэба іх толькі выконваць, прытрымлівацца».

«Нам не пакідалі нават шанцу на адраджэнне»

Па словах старшынёй Пастаяннай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносін і сродках масавай інфармацыі Палаты прадстаўніцкай Мікалая БУЗІНА, тым, хто сумняваецца ў неабходнасці правядзення Генеральнай пракуратурай расследавання аб генацыдзе беларускага народа, неабходна прыйсці на гэце месца. «І яны адразу зразумоўць, што нам рыхтавалі, што перажыла наша краіна, што перажылі нашы людзі, наш народ, — адзначыў ён. — Ёсць вельмі добрая фраза — нішто не забыта. У дэдзеным выпадку мы не маем права забыцца пра тое, што адбылася на нашай зямлі. Мы не маем права забыць гэта перад абліччам нашых продкаў, нашага народа, якога, па-руску кажучы, забівалі, знішчалі і сціралі з твару зямлі. Мы тут на свае вочы бачым, што было падрыхтавана для нас «цывілізаваным Захадам». Мы не можам і не павінны дапусціць гэтага. Мы абавязаны захаваць сваю краіну, свой народ і забяспечыць наша будучае развіццё».

Па меркаванні дэпутата, такія месцы ў першую чаргу павінна наведаць моладзь. «Яна жыве ў добрых умовах, ніколі не бачыла тых нягод, якія перажылі папярэднія пакаленні, — звярнуў увагу Мікалай Бузін. — Па вялікім рахунку, моладзь пачала забываць, што можа быць дрэнна. Менавіта такія месцы — месцы памяці, месцы сілы — дазваляюць адраджыць памяць, разуменне таго, што для іх захавала папярэдняе пакаленне. Калі гэта ўбачыць, то, напэўна, не забудзе на ўсё жыццё».

Як падзяліў дэпутат, больш за ўсё яго ўразіў маштаб таго, што адбылася на нашай зямлі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. «Тут насамрэч відаць, што нам была падрыхтавана смерць, нам было падрыхтавана знішчэнне, быць рабамі ў сістэме каардынацыйнага ўраўнаважанага заваўнікаў, — падкрэсліў ён. — Забівалі нашу будучыню — забівалі дзяцей і жанчын. А гэта аснова любой нацыі, гэта той базіс, які дазваляе адраджыцца. Нам не пакідалі нават шанцу на адраджэнне. Нас спрабавалі проста сціраць з зямлі».

У знак павагі і памяці аб бязвінна забітых людзях дэпутаты на чале са Старшынёй Палаты прадстаўніцкай, супрацоўнікі сакратарыята ўсклалі кветкі да брацкай магілы, дзе пахаваны ахвяры генацыду, якіх заўчасна пахавалі жыццём у гэтым лясным масіве. У памяць аб іх на 9-м кіламетры маскоўскай шашы ўстаноўлены абеліск.

Вераніка КАНОТА.

Калі Радзіма скажа «Трэба!» — паляцім ізноў

Марына ВАСІЛЕЎСКАЯ

падзялілася планами на будучыню

У Зорным гарадку адбылося ўшанаванне экіпажа 21-й экспедыцыі наведвання Міжнароднай касмічнай станцыі. Герой Беларусі Марына Васілеўская і Герой Расіі Алег НАВІЦКІ ўсклалі янкі да помніку першаму касманаўту Зямлі Юрыю Гагарыну. Потым адбылася ўрачыстая сустрэча ў Доме касманаўтаў, якая завяршылася аўтограф-сесіяй членаў экіпажа. Таксама касманаўты шчыра адказалі на пытанні журналістаў.

Першае пытанне — пра рэабілітацыю пасля палёту. «Вядома, у нас усё атрымалася не-стандартна. Але мая Радзіма, беларускі народ і Прэзідэнт Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка вельмі падтрымліваюць», — сказала Марына Васілеўская. Алег Навіцкі растлумачыў, што праграма рэабілітацыі была крыху зменена ў сувязі з тым, што касманаўты ўдзельнічалі ў сустрэчах з прэзідэнтамі Беларусі і Расіі Аляксандрам Лукашэнкам і Уладзімірам Пуціным. «Але, тым не менш, праграма рэабілітацыі была завершана поўнасьцю», — паведаміў ён. Касманаўты расказалі, што ў праграму рэабілітацыі ўваходзяць розныя медыцынскія працэдурны, масаж, плаванне, штодзённы медыцынскі кантроль. Усё для таго, каб урачы былі ўпэўнены, што экіпаж аднаўляецца правільна.

Журналістаў цікавіла, як Марына Васілеўская спраўляецца з цяжкай працай, які абрынуўся на яе пасля вяртання на Зямлю. «Адчуваю сябе абсалютна спакойна. Усё, што ні адбываецца, радуе. Думаю, што людзі шчыра ішчлівыя і радуюцца за нас. І гэта прыносіць яшчэ больш энергіі, хочацца яшчэ больш дзяліцца і расказаваць аб прасторах космасу», — падзялілася яна. Герой Беларусі расказвала, што далей плануе займацца грамадскай дзейнасцю: «Я вельмі хачу дзяліцца з нашым народам сваім вопытам. Думаю, што калі нашыя дзеці, моладзь, новае пакаленне да нечага касмічнага, навуковага, то гэта будзе выдатна». Марына Васілеўская ўдакладніла, што частка інфармацыі, якой ёй хацелася б падзяліцца з беларусамі, датычыцца ў тым ліку і эксперыментаў, якія яна праводзіла на МКС: «Усе эксперыменты былі вельмі насычанымі, адказнымі. Я да кожнага з іх ставілася вельмі педантычна. Назіраць за нашай планетай, фатаграфаванне яе было самае цікавае для мяне. Вынікі эксперыменту па лактаферыне таксама прыяцелі на зямлю, і я вельмі рада, што ўсё зробіла правільна. Далей — праца навукоўцаў, я думаю, у хуткім часе яны нам раскажуць аб заключных аперацыях эксперыменту».

Касманаўт Алег Навіцкі ўпэўнены, што іх палёт з першай жанчынай-касманаткай сучаснай Беларусі Марынай Васілеўскай будзе садзейнічаць развіццю касманаўтыкі. «Новы вопыт, атрыманы падчас палёту, безумоўна, падтрымлівае развіццю касманаўтыкі, таму што надыйдзе час, калі людзі будуць больш свабодна лятаць у космас. І напрацаваны вопыт, безумоўна, спатрэбіцца», — сказаў Алег Навіцкі. Ён паведаміў, што іх касмічная праграма была поўнасьцю выканана, аб чым было даложа на падчас разбору палёту. «Заўваж практычна ніякіх не было. Палёт быў сапраўды цікавы. Па тэхнічных прычынах час палёту павялічыўся на двое сутак, што вельмі спадабалася Марыне Віталевне. Ну а наконце паўтору палёту думаю, што жыццё пакажа і ўсё расставіць на свае месцы».

«Калі Радзіма скажа «Трэба!» — паляцім» — адказала Марына Васілеўская на пытанне, ці падзяліцца яна зноў у космас.

У мерапрыемстве таксама прымаў ўдзел ураджэнец Беларусі двойчы Герой Савецкага Саюза лётчык-касманат Пётр КЛИМУК. «Вельмі важна, што ў нас ёсць Савезны дзяржава, што ў прэзідэнтаў Беларусі і Расіі вельмі добрыя адносіны. Сапраўды, палёт Марыны Васілеўскай у космас быў зроблены дзякуючы двум прэзідэнтам, — сказаў ён. — Сама Марына — дзіўны чалавек. Рыхтавалася яна нядоўга, але палёт прайшоў даволі паспяхова. І важна, што ў палёце ўдзельнічаў другі беларус. Расіянін, але другі беларус».

Дэпутаты Палаты прадстаўніцкай Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь смутковыя ў сувязі з раптоўнай смерцю памочніка Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — інспектара па Мінскай вобласці Уладзіміра КАЛАЧА — і выказваюць глыбокія спачуванні яго родным і блізкім.

У Хатыні — 288 сяцёр. І гэта пакуль не канчаткова

Генеральны пракурор Андрэй ШВЕД расказаў дэпутатам Палаты прадстаўніцкай аб ходзе расследавання крымінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа. Па яго словах, на цяперашні момант устаноўлена, што лёс Хатыні раздзялілі 288 беларускіх вёскаў. Па апошніх звестках, 12 346 населеных пунктаў было знішчана поўнасьцю або часткова. І гэта яшчэ не канчатковыя лічбы.

Устанаўліваючы факты генацыду беларускага народа дапамагаюць архіўныя дакументы, у тым ліку тая, якая захоўваюцца ў Расійскай Федэрацыі, паказаныя сведкі і відэафрагменты трагічных падзей. За тры гады, што праводзіцца расследаванне, дагана і апытана звыш 18 тысяч чалавек, у тым ліку восем тысяч былых вязняў канцлагераў.

Раскрываючы падрабязнасці трагедыі, якая адбылася ў лясным масіве ўрочышча Урочча, генпракурор паведаміў, што за перыяд пошукавых работ ідэнтыфікаваны тры чырвонаармейцы: грамадзяне Беларусі, Расіі і Узбекістана. Астатнія знойдзеныя медальёны, як гэта часта бывае, не запуюнены. Па спадарожных знаходках, знойдзеных у ямах-магілах, удалося ўстанавіць, што сярод забітых — нямала мірных жыхароў. Усе прадметы, знойдзеныя ў лясным масіве, а таксама ў іншых месцах знішчэння людзей у перыяд Вялікай Айчыннай вайны, прызнаюцца рэчывымі доказамі і перадаюцца на захоўванне ў музеі краіны — як рэспубліканскага, так і раённага значэння. Астанкі ахвяр генацыду перазахоўваюць ва ўрачыстай абстаноўцы з прыцягненнем духавенства і моладзі.

«Самае страшнае і жудаснае — гэта чалавечыя ахвяры»

Як падзяліўся ў размове з журналістамі Старшынёй Палаты прадстаўніцкай Ігар СЕРГЕЕНКА, калі пабываеш на месцы масавага забойства нашых суайчыннікаў у грозныя гады Вялікай Айчыннай вайны, апаноўваюць складаныя пачуцці. «Больш спачуванне, з аднаго боку, і нянавісьць да тых нелюдзяў, якія гэта рабілі, — удакладніў ён. — З першых дзён Вялікай Айчыннай

нацызму, — нагадаў Ігар Сергеенка. — Фактычна да канца саракавых гадоў гэтая праца была завершана, але ініцыяванае пракуратурай расследаванне крымінальнай справы выкрывае новыя факты масавага забойства нашых суайчыннікаў».

Прыводзячы даныя Генеральнай пракуратуры, Старшыня Палаты прадстаўніцкай акцэнтаваў увагу на тым, што на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь загінула каля 3 мільёна мірных жыхароў і ваеннапалонных, якія знаходзіліся на тэрыторыі цяперашняй Беларусі. «Лёс Хатыні падзяліла 288 вёскаў, у некаторыя гады лічылася значна менш, — падкрэсліў ён. — Фактычна ў кожнай вобласці ёсць свая Хатынь: Ала — ў Гомельскай, Шунеўка — ў Віцебскай, Боркі — ў Магілёўскай... Я ўжо не кажу пра тры лагеры смерці, якія знаходзіцца недалёка ад гэтага месца: Трацянец пад Мінскам, Масюковічына («Шталаг-352») і іншыя. Прыкладна 380 тысяч нашых суайчыннікаў былі сагнаны на прымусовыя работы ў Германію. Многія з іх не вярнуліся, загінулі там. Многія страцілі здароўе, вярнуўшыся дадому, аднаўлялі народную гаспадарку».

Кажучы аб эканамічнай шкодзе, якая была нанесена Беларусі акупантамі, Ігар Сергеенка канстатаваў, што было разбурана 209 гарадоў, звыш 11 тысяч сёл і вёскаў. «Разбураны прамысловы патэнцыял, сельская гаспадарка, — дадаў спікер. — Па выніках работ Надзвычайнай камісіі было ўстаноўлена лічба — 75 мільярд рублёў. Гэта ў тым ліку 1941 года, што складала 35 бюджэтных Беларускай ССР 1940-га, дваага года, года. Каласальная шкода, якая практычна на 30 гадоў адкінула нашу краіну ў сваім эканамічным развіцці. Але самае страшнае і жудаснае — гэта чалавечыя ахвяры. Гэта забойствы бязвінных, бяззбройных людзей не на полі бою, а вось так — халадна, калі людзей прывозілі сюды і забівалі мэтанакіравана. Проста складана нават падбраць словы, якія гэта можна ацаніць і якія гэта можна ахарактарызаваць».

Як паведаміў Старшыня Палаты прадстаўніцкай, расследаванне, распачатае Генеральнай пракуратурай, дазваляе ўстанавіць усе факты масавага забойства нашых грамадзян, пахаванні, дадатковыя факты праз

«Беларусы заўсёды прыйдуць на дапамогу»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

— Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, мноства жанчын заканчалі курсы Чырвонага Крыжа і адпраўляліся на фронт, дзе выносілі параненых з поля бою, аказвалі медыцынскую дапамогу. Хочам паказаць беларусак, знакавых медсясцёр, якія сталі Героямі Савецкага Саюза. Напрыклад, Зінаіду Тусналобаву-Марчанку, іншых жанчын, хто атрымаў сусветнае прызнанне Чырвонага Крыжа — медаль Флорэнс Найцінгейл. У Савецкім Саюзе гэту ўзнагароду мелі 38 жанчын, з іх шасць беларусак, — расказаў генеральны сакратар Беларускага Чырвонага Крыжа, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Дзмітрый ШАЎЦОУ.

У мірны час медыцынскія сёстры Чырвонага Крыжа таксама ўдастойваліся медалю Флорэнс Найцінгейл, такіх жанчын дзевяць. Некаторыя з іх, дарэчы, дагэтуль працуюць.

— У свеце 192 краіны, дзе ёсць прадстаўніцтва Чырвонага Крыжа. Усе яны дасылаюць заяўкі на прысваенне медалю, якія дэтальна разглядаюцца, таму заўсёды вельмі хваляюцца, калі Беларусь у асобах медыцынскіх сясцёр удастойваецца такога высокага звання. Апошні раз беларуская медсясцёрка была ўзнагароджана такім медалём у 2023 годзе, — адзначыў Дзмітрый ШАЎЦОУ.

Сёлета Беларускаму Чырвонаму Крыжу спаўняецца 103 гады. Увесь гэты час арганізацыя дапамагае ўразлівым катэгорыям — дзецям, якія засталіся без апекі бацькоў, інвалідам, пажылым і адзіночным людзям. Адапаведная служба — «Дапамога» — працуе комплексна і аказвае падпалечныя не толькі медыцынскую, але і сацыяльную падтрымку.

Таксама ў Чырвоным Крыжы наладжана работа каманд хуткага рэагавання, якія прыходзяць на дапамогу падчас падтапленняў, пажараў, на пошукі людзей, якія згубіліся ў лесе. Арганізацыя дапамагае сістэме аховы здароўя ў донарсстве, прычым не толькі з мэтай нарыхтоўкі крыві, але і ў папулярызацыі безаплатага донарства. Ёсць шэраг акцый для падтрымкі дзяцей: «Зборам дзяцей у школу», «Елка жаданняў».

— Гэта штодзённая, часам неаўважная, праца, але яна вельмі важная для таго, каб мы называліся сацыяльна арыентаванай дзяржавай, адрасна дапамагалі тым, хто тут і цяпер мае патрэбу ў падтрымцы. Дзяржава шмат укладвае ў падтрымку неабараненых катэгорый грамадзян, гэта і палітыка Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, і іншых міністэрстваў, але тут важны ўдзел самога грамадства. Дзякуючы той рабоце, якую выконвае Беларускае Чырвонае Крыж і іншыя

Фота: Навіны КАРПІШЭНКА

грамадскія арганізацыі, мы, беларусы, называемся мірнымі людзьмі і тут і цяпер гатовы прыйсці на дапамогу, а чалавек, апynuўшыся на тэрыторыі нашай краіны, адчувае, што гэта астравак бяспекі, міру і спакою, — дадаў парламентарый.

Дарэчы, валанцёрамі Беларускага Чырвонага Крыжа з'яўляюцца крыху больш за 13 тысяч чалавек. Некаторыя з іх працуюць шмат гадоў, прыводзяць свае сем'і, у тым ліку дзяцей. Стаць валанцёрамі арганізацыі вельмі проста, дастаткова пакінуць заяўку на сайце, і з вамі звяжца спецыяліст. Цяпер завяршаецца распрацоўка анлайн-курса для валанцёраў, дзе можна будзе атрымаць неабходную інфармацыю, не прыходзячы ў офіс.

Адным з кірункаў дзейнасці Беларускага Чырвонага Крыжа з'яўляецца аздараўленне дзяцей.

— У нашай краіне аздараўляліся дзеці з Японіі пасля аварыі на Фукусіме, з Сірыі, нашы дзеці выязджалі ў іншыя краіны, асабліва ў дзевяностыя—двадцятых гады пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Гэта адзін з элементаў грамадскай дыпламатыі, калі ідзе абмен традыцыямі, культурнымі каштоўнасцямі падчас прыезду дзяцей. У 2015 годзе ўлады Украіны звярталіся ў МЗС, пасольства, каб дзеці прайшлі аздараўленне. Цяпер, калі мы прымаем дзяцей з Данбаса, пачаліся банальныя інсінуацыі. Дзеці прыязджаюць на тры тыдні, знаёмяцца з традыцыямі, у іх спаборніцтвы, культурная праграма. Падключваюцца наша арганізацыя, расказваем пра рух, міжнароднае гуманітарнае права, што такое валанцёрства, падрыхтаваны спецыялісты аказваюць псіхасацыяльную падтрымку. Мы займаліся і будзем займацца тым, каб дзеці адлучы на тэрыторыі Беларусі абароненасць, адчулі, што такое свабода, мір, любоў з боку дарослых і дзяржавы, — падкрэсліў Дзмітрый ШАЎЦОУ.

Нягледзячы на тое, што з 1 снежня мінулага года членства Беларускага Чырвонага Крыжа ў міжнароднай федэрацыі прыпынена, ён працягвае сваю дзейнасць, у тым ліку па гуманітарных кірунках.

— Нашым партнёрам хацелася б паказаць усю 191 нацыянальнаму таварыству, што, калі вы не падпарадкаецеся і будзеце ездзіць куды не трэба, з вамі будзе тое ж, што і з Беларускай Чырвоным Крыжам. Мы пазбаўляемся шэрагу прэфэрэнцый, нас не запрашаюць на канферэнцыі, якія праводзіць Міжнародная федэрацыя Чырвонага Крыжа, мы не можам вылучацца ў кіраўніцкія органы і пазбаўляемся фінансавання. Забылі адно: Міжнародная федэрацыя Чырвонага Крыжа ніколі не фінансавала кірункі дапамогі для беларусай. Мы ажыццяўляем яе дзякуючы членскім зносам і толькі спонсарскай дапамозе, якую падпрэемствы аказваюць Беларускаму Чырвонаму Крыжу. Міжнародная федэрацыя Чырвонага Крыжа аказвала фінансавую дапамогу толькі для мігрантаў, і ў пераважнай большасці — для мігрантаў з Украіны. Таму спыненне фінансавання на дзейнасць Чырвонага Крыжа не адбылася. Так, мігранты з Украіны раней атрымлівалі грашовую ваучэрную дапамогу, кампенсаванне аплаты за атрыманне лячэння. Цяпер гэтага няма, але гэта не значыць, што мігранты з Украіны ці іншых краін, калі ім неабходна дапамога, яе не атрымліваюць. Мы выдзелім прадукты харчавання, адзенне, іншую пасільную дапамогу. Разам з тым мы перапрафіляваліся, і тыя планы, якія намечалі на 2024 год яшчэ да прыняцця рашэння аб спыненні членства, выконваюцца. Мы працуем рытмічна над пашырэннем членства ў арганізацыі, колькасці валанцёраў, ставім тыя задачы, якія дапамогуць рытмічна працаваць у будучыні, — рэзюмаваў Дзмітрый ШАЎЦОУ.

Алена КРАВЕЦ.

Па сутнасці

КОД ДЗЯРЖАЎНАСЦІ

Святы, якія мы адзначылі ўсёй краінай, — гэта светанак дзяржаўнасці. Чырвона-зялёная руць ва ўсіх сацыяльных сетках. Цяпер сэлфі з дзяржаўнымі сімваламі — маладзёжны трэнд. А святы ўшанавання дзяржаўных сімвалаў займае пачаснае месца не толькі сярод дат афіцыйнага пула, але і, без перабольшвання, у сэрцы кожнага беларуса. Гэта дзень кансалідацыі грамадства і адлюстраванне нашых традыцый, нацыянальных прырытэтаў, нашага кода дзяржаўнасці і асноў нацыянальнага характару.

Лён і збожжа — на гербе. Покліч да міру і сяброўства з братамі-суседзямі гучыць у гімне. У колеры Перамогі і жыцця афарбаваны дзяржаўны сцяг. Вельмі сімвалічна, што сярод удзельнікаў урачыстасці на плошчы дзяржаўных сімвалаў пераважна моладзь. Будучыня краіны. Ушанаванне сімвалаў дзяржаўнасці прайшло па ўсёй краіне. А вось адрыццё гэтага месца сілы адзначаецца гадоў таму стала клічкікам у летапісе фарміравання нашай Незалежнасці. Сама ўрачыстасць — з'ява ўжо традыцыйна грамадска-палітычнага жыцця нашай краіны. Нядзельнай раніцай на плошчу беларусы прыйшлі насамрэч па закліку сэрца. Геймеры і палкоўнікі, дзяржслужачыя і сем'і. Усе.

Сталая частка Беларускага грамадства вырасла, раўняючыся на іншы сцяг, а пакаленне Незалежнасці добра ведае цяперашнія сімвалы. Але ж мы не адмянілі тое, што было да нас, не пакінулі на сметніку гісторыі савецкую спадчыну. Наадварот, яшчэ ярчэйшымі фарбамі наш сцяг адлюстроўвае сцяг Перамогі.

Нашы сімвалы адпавядаюць настрою грамадства. Беларусы выбралі сцяг развіцця, а не знак бяды. Праз рэфэрэндум. Ці гэта не самая народная сімволіка? Дарэчы, абранне сімвалаў і вырашыла далейшы лёс краіны. Мы не пайшлі на пагост гісторыі «чарнобыльскім шляхам», мы абралі шлях да зорак. Беларускае сцяг разгорнулі і на Эверэсце, і ў Антрактыдзе. Тройчы — у космасе. Сцяг з бязважжасці першая беларуска-касманаўтка Марына Васілеўска перадала ў надзейныя рукі, што ўтрымліваюць краіну ва ўмовах страшэнных геапалітычных выпрабаванняў.

Дзяржсимвалы — гэта не толькі сугучка колераў, узораў і мелодый, гэта — вяршыня сансаў. Таму ў нашы рукі спрабавалі, ды і цяпер моладзі спрабуюць, сунуць знакі і сімвалы, пад якімі палілі нашых продкаў, пад якімі сустракалі ворагаў што ў 1941-м, што ў пачатку 1990-х. Трэба дакладна разумець, што святы і сімвалы — гэта арыенціры. І беларусы абралі дзейсны кірунак у жыцці. Чаму ў нас намагаюцца ўкрашці Перамогу? А таму што такім чынам лягчэй будзе схіліць галаву нашай нацыі перад уладарамі заходняга свету. З суседнімі краінамі і народамі атрымалася, з намі такое ніколі не здарыцца. Хаця б таму, што яны палілі нашы вёскі, а не наадварот. А мы ператварыліся ў нацыю партызан — сапраўдны народны фронт. Ніводны народ так «гасцінна» не сустраў акупантаў. Якія там Брандэрбургскія вароты, Суражскія вароты — вось гонар! 40 кіламетраў фронту заўжды былі адкрыты для рэгулярнай арміі.

Цяпер зноў у лакеях гаспадароў Еўропы прыбалты і ўкраінцы. Цяпер зноў мілітарызаванай падковай, нібы гадзюка, апыраваюцца граніцы нашай краіны. Ды яшчэ і прыскаваюць у бок нашага народа атрутай ментальнай барацьбы. Не атрымаецца! Кіраўнік нашай дзяржавы абаране сцяг Айчыны і палітычнымі метадамі, і нават са зброяй у руках. І мы не спім у шапку. Вучэнні з выкарыстаннем спецыяльных боепрыпасаў — мера вымушаная. Люстэркавы адказ. У той жа Германіі гэтым займаюцца ўжо не першы год, а вакол нашай краіны — 90-тысячная ваенная групоўка. У нас ёсць чым адказаць, у нас ёсць гістарычны вопыт і — галоўнае — непахісная палітычная воля. Досыць ператварыць беларусую ў ахвяр. Мы — нацыя пераможцаў. І пад васільковым небам велічна лунае наш пераможны сцяг жыцця.

Яўген ПУСТАВОЙ.

Каб у ваша жыллё чужыя не пракраўся

Зусім хутка пачнецца пара масавых адпачынкаў. Нават калі мы на два тыдні адпраўляемся на лецішча, трэба задумацца пра тое, як можна абараніцца ад магчымых злачынцаў, якія здзісняюць крадзяжы, лічыць намеснік начальніка другога ўпраўлення Галоўнага ўпраўлення крмынальнага вышуку МУС Андрэй БУСЛА.

Пра гэта задумацца трэба загодзі. Калі ў вас ёсць дарагія рэчы (у тым ліку сучасная мэбля і музычная і лічбавая апаратура), аднымі замкамі гэта маёмасць не абароніш. «Неабходна абсталяваць кватэру, дом, дачу ахоўна-пажарнай сігналізацыяй і камерамі відэаназірання. Гэта дасць магчымасць не толькі аператыўна затрымаць

злачынцаў, але і аказа садзейнічанне органам унутраных спраў ў папярэдням устанавленні іх асоб», — адзначыў эксперт. — Акрамя таго, нельга пускцца за парог свайго жылля староння асоб (які правіла, па надуманых падставах), а таксама захоўваць каштоўныя рэчы на бачных месцах. Гэта асноўныя меры датычна кватэр і прыватных дамоў».

Што да крадзяжоў з аўтамабіляў, то транспартны сродак таксама неабходна абсталяваць сігналізацыяй. Веласпеды ж варта захоўваць у спецыяльна адведзеных месцах, не пакідаць на працягу час без нагляду або прышпільваць тросам з моцным замком.

Па словах Андрэя Буслы, сацыяльна-псіхалагічны партрэт злачынца, які здзяйс-

няе крадзяжы, такі: «У 92 % выпадкаў гэта мужчына. Найбольш распаўсюджаны ўзрост — 30—45 гадоў. Траціна ўсіх крадзяжоў здзісяеняцца асобамі, якія нідзе не працуюць і не вучацца. Пятая частка крадзяжоў здзісяеняцца асобамі, раней судзімымі».

З пачатку года крадзяжы маёмасці складаюць 51,6% ад усіх злачынстваў па лініі крмынальнага вышуку. Сёлета зарэгістравана 4135 крадзяжоў, што на 29,6% менш, чым за аналагічны перыяд мінулага года. «Тэндэнцыя зніжэння крадзяжоў адзначаецца апошняй некалькі гадоў. Раскрыццём крадзяжоў сёлета складае 73%», — адзначыў Андрэй Бусла.

У структуры найбольшую колькасць склалі крадзяжы з жылля — гэта 42,9%. Крадзяжы пакінутай без нагляду маёмасці складаюць 13,4% ад агульнай колькасці, 10% — мабільныя тэлефоны, 5% — веласпеды, 5% — металы і 4% — крадзяжы з машын. Крадзяжоў саміх аўтамабіляў сёлета зарэгістравана 10, з якіх не раскрыты толькі адзін.

«У гэтым годзе таксама было зарэгістравана 39 крадзяжоў, якія адносяцца да катэгорыі цяжкіх злачынстваў — з прычыненнем шкоды ў буйным і асабліва буйным памерам. Найбольшыя іх колькасці — у Мінску (17). Нераскрытымі на сёння застаюцца пяць такіх злачынстваў», — сказаў Андрэй Бусла.

Сяргей КУРКАЧ.

Жыццё занадта кароткае, каб...

ШТОДНЯ кожны з нас стаіць перад выбарам: прайсці міма

паперкі, якая валяецца пад нагамі, альбо падабраць яе і выкінуць у сметніцу; пахваліць мужа за павешаныя паліцы ці пакрытыкаваць за сто недаробленых спраў; купіць сыну шкодныя «чарвячкі» ў краме ці па-добраму і без істэрык пераканаць яго, што лепш з'есці штосьці больш карыснае... Тым больш калі называюцца тыя хімічныя жэлацінкі «Зомбі мозг».

Пасля таго як агучыла пяцігадоваму сыну гэтую назву, ён, што мяне вельмі парадавала, тут жа пагадзіўся на больш карысныя мармеладкі па матывах казкі «Рэпка» беларускай вытворчасці. І потым яшчэ цэлы вечар вельмі эмацыянальна расказваў бабулям па тэлефоне, як мама ўратавала яго ад тых «чарвячкоў». Паўтараў я пад капірку мае словы, што трэба хутчэй вучыцца чытаць, каб не стаць зомбі.

На днях прывяцелька ў сваім блогу выклала фота бляшанкі безалкагольнага энергетычнага напою замежнай вытворчасці. Маўляў, калі ўбачыла, падумала, што гэта жарг. Хто будзе ўліваць у сябе вадкасць пад назвай «Пекла» ды яшчэ з выявай чорта? Напэўна, гэта «крэатыўная ўпакоўка» для атруты: прусакоў ці пацукоў знішчаць. Але не. Загугліла, і аказалася, што гэты энергетык — адзін з самых папулярных напоёў Еўропы. Ці вось яшчэ касметыка «Дрэнная лялька». Што яна прапагандае слоганам «Кідай ты, а не цябе!»? «Словы маюць сілу. Не прадаваць і не набываць зло. Не давайце месца д'яблу. Нясіце святло. Рэкламуйце любоў», — заклікае блогерка сваіх падпісчыкаў.

Зусім нядаўна я адкрыла для сябе мудрага псіхолога Марыну Таргакаву. Дык вось падчас аднаго са сваіх выступленняў яна таксама казалася пра сілу слова. «Шчасце чалавека жыве на кончыку яго языка. Як толькі ў доме пасяляюцца злыя словы, то дом пачынае паступова развальвацца». І наадварот.

Ужо некалькі дзён у мяне не выходзіць з галавы гісторыя адной расіянікі. Жанчына ўступіла ў рэгістр донараў касцявога мозгу ў 2020 годзе. Праз год ёй патэлефанавалі і паведамілі, што камусьці патрабуецца яе дапамога. Маўляў, не спытайцеся, падумайце, парайцеся са сваякмі і потым скажце, ці гатовы стаць донарам. Карына ж адразу адказала, што няма чаго тут думаць, трэба ратаваць! У выніку яна здала свае клеткі, а незнаёмыцы з Магнітагорска правялі перасадку. І вось год таму рэгістр па ўсеагульнай згодзе арганізаваў іх сустрэчу. Я бачыла ў сёвейце яе кавалачак. Абдымкі, слёзы радасці... Гэта было вельмі кранальна. Алена раз за разам паўтарала, зьяртаючыся да Карыны: «Калі б не вы, мяне б ужо не было. Калі б не вы, я не трапіла б на выпускны дачкі». Гэта гісторыя — прыклад таго, як лёгка можна зрабіць дабро і выратаваць чыёсьці жыццё. Таму хочацца, каб пра яе даведалася як мага большая колькасць людзей. Каб у большай колькасці людзей быў шанец знайсці свайго донара.

Мае сябры, калі ў іх нарадзілася дачка, захавалі яе ствалавыя клеткі ў банку пупавіннай крыві. «Перасадка ствалавых клетак — пастаянная працэдура ў дзіцячым анкаэнтры, і найчасцей гэта адзіны шанец, — тлумачыць свой выбар Таня, якая ў студэнцтве ездзіла ў вядомы пасёлак Бараўляны, што пад Мінскам, у якасці валанцёркі. — У хворага чалавека ўжо нельга ўзяць яго клеткі на перасадку. Тады шукаюць падыходзячы матэрыял сярод сваякоў. Калі не — сярод незнаёмых донараў. У Беларусі ёсць свой рэгістр донараў касцявога мозгу, але ў ім пакулі што мала матэрыялу. База пачне нармальна працаваць, калі ў ёй будзе мінімум сто тысяч чалавек. Тады шанец знайсці донара ў нашай краіне вырасце ў 2-3 разы. У мяне ёсць знаёмая, якая нарадзілі трэцяе дзіця, калі першаму спатрэбілася перасадка. На шчасце, сястрычка стала падыходзячым донарам для брата. Калі донор не знаходзіцца ў Беларусі, яго шукаюць за мяжой. Але гэта патрабуе часу і каштуе каля 20 тысяч долараў. Стаць донарам ствалавых клетак не так проста, як крыві. Але гэта бяспечна і не шкодна. Дастаткова звярнуцца ў рэгіянальнае аддзяленне пералівання крыві. Яны ёсць у кожным абласным горадзе».

...Мой сын з маленства задае, на першы погляд, недзіцячыя пытанні: «Што такое дабро? Што такое зло?». Нядаўна запрасіў мяне пагуляць у піратаў. І каб я не змагла адмовіцца, папярэдзіў: «Мама, ты не перажывай, дабро, як заўсёды, пераможа!»

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Таццяна БЯЗРУКАВА:

«Трэба часцей казаць дзецям, што мы іх любім!»

ТАЦЦЯНА Бязрукава — начальнік паштовага аддзялення № 88 горада Мінска. Жанчыне, між тым, выдатна ўдаецца сумяшчаць кар'еру і сямейнае жыццё. Яны з мужам выхоўваюць чацвярых дзяцей!

Не сакрэт, што работнікі пошты — людзі эрудзіраваныя. Пры гэтым было асабліва прыемна, што Таццяна добра ведае і нашу газету, і ўсе дадаткі да яе. Вось як яна гэта тлумачыць: — Ёсць людзі, якія выпісваюць «Звязду» ў трэцім пакаленні. А ёсць тыя, якія просяць нас парэкамендаваць выданне. Напрыклад, чалавек гаворыць, што яму цікава і навіны, і карысныя практычныя інфармацыя, і нешта для душы. Тады я рэкамендую «Звязду», таму што ўсё гэта ёсць у газеце. Або яшчэ прыклад. Прыходзіць маладая пенсіянерка і расказвае, што калісьці яе маці была падпісчыцай часопіса «Работніца і сялянка», і яна таксама хоча яго выпісаць. Тлумачу, што цяпер часопіс называецца «Алеся» і выходзіць у Выдавецкім доме «Звязда». Вось так і працуем.

— Ведаю, што вы — паштовы работнік у другім пакаленні. Ваша мама працавала на пошце, і вы бачылі, напрыклад, што рабочы дзень паштальёна пачынаецца вельмі рана. Вас гэта не бянтэжыла?

— Мая мама працавала паштальёнам, і, сапраўды, рабочы дзень у яе пачынаўся рана, але і вярталася яна з работы амаль у той жа час, што і мы з сястрой са школы. Таму ў нас быў смачны хатні абед, і, калі трэба, мама дапамагала з урокамі. Заўсёды была магчымасць усім разам павячраць, паразмаўляць. Мы вельмі любілі сямейныя прагулкі ў парку і паходы ў кіно.

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

3 нагоды

РАЗАМ З ПАЭТАМ

Дзень абароны дзяцей адзначаем у Вялікім тэатры

ПА традыцыі Вялікі тэатр оперы і балета Рэспублікі Беларусь рыхтуе спецыяльную праграму да Міжнароднага дня абароны дзяцей — 1 чэрвеня. На галоўнай сцэне ён прадставіць прэм'еру паводле оперы Мікаіла Рымскага-Корсакава — адаптаваную версію «Казкі пра цара Салтана» Аляксандра Пушкіна. Гэта будзе першы спектакль у рамках цыкла «Казкі Пушкіна», прымеркаваны да 225-годдзя з дня нараджэння вялікага рускага паэта.

«Свайёй мэтай ставім пазнаёміць дзяцей з музыкай Рымскага-Корсакава і з паэзіяй Пушкіна, — тлумачыць рэжысёр Наталля БАРАНОУСКАЯ. — Гэта будзе дзіцячая опера для сямейнага прагляду. У пастаноўцы бяруць удзел салісты оперы, артысты балета, міманса, юныя таленты Дзіцячай студыі і... сам паэт! Справа ў тым, што цяпер, у год юбілею Аляксандра Пушкіна, мы не проста прадстаўляем свой погляд на «Казку пра цара Салтана», а пачынаем новы праект — музычны спектаклі для дзяцей «Казкі Пушкіна».

«Разынкай» жа пастаноўкі стане тое, што ўся гісторыя будзе разыгравана так, як яе маглі б сыграць дачка і маці. Артысты пакажуць, як казка прыводзіцца ў жыццё, у словах, у сцэнічным дзеянні, у музыцы.

У гэтых спектаклях у галоўных ролях заняты зоркі беларускай опернай сцэны і маладыя таленавітыя салісты: Ніна Шарубіна, Дзіяна Трыфанова, Аляксандр Гелах, Віктар Мендзелёў, Вольга Маліноўская, Анастасія Малевіч, Таццяна Пятрова, Дар'я Гаражанка, Марта Данусевіч, Тарас Прысяжнюк.

Маргарыта ДРАЗДОВА.
Фота прэс-службы
Вялікага тэатра Беларусі.

Як яно ёсць

ПЕНСІЁННЫ ЎЗРОСТ — ВЫДАТНЫ ЧАС

У канцы мінулага года Інстытут сацыялогіі НАН Беларусі правёў спецыяльнае даследаванне сярод пенсіянераў. Аказалася, што 78,6 % пенсіянераў задавальняе іх жыццё, незадаволеных — 15 %, астатнія 6,4 % удзельніцаў апытання не змоглі дакладна ацаніць сваё становішча. Але што за гэтымі лічбамі? Вось некалькі гісторый з жыцця нашых пенсіянераў.

Нармальна, калі ты запатрабаваны

Выход на пенсію адбыўся праз паўгода пасля смерці жонкі. Прыехаў на лецішча. Там суседзі папрасілі траву пакасіць, дрэвы спілаваць, і я раптам зразумеў, што мне гэта падабаецца. Агідна было толькі, калі адна з жанчын сказала: «Вы — удавец, я — удава, нам трэба трымацца разам». Я люблю сваю жонку, у мяне цудоўныя дзеці і ўнукі, таму я не хачу трымацца за чужую цётку, — дзельціца Вялянцін Сяргеевіч. — Аформіў самазаяўку і пачаў ездзіць па чужых садаводных таварыствах. Узімку таксама хапае работы: каму — палічку замацаваць, каму — мэбля адрамантаваць. Гэта ў асноўным пажылія людзі замаўляюць, і нам усім камфортна.

Працу на не дзеля грошай — на маю пенсію можна жыць, ёсць нейкі запас, дзеці добра зарабляюць. Мабыць, нашае пакаленне так выхавана, што нармальна мы сябе адчуваем, толькі калі запатрабаваныя. Паўтаруся, у мяне выдатныя адносіны з дзецьмі, а ўнукі ўвогуле мае сябры. Але ж час нашых зносін хочаш не хочаш, а дзіраваны, таму што ў іх работа, вучоба.

«Калі працуеш, то трымаеш сябе ў тонусе: і ў цырульні своечасова сходзіш, і абноўку купіш. Знаходзішся сярод людзей, жывеш сённяшнім днём».

Праз паўтара года мне прапанавалі вярнуцца на работу, праўда, не вядучым інжынерам, а звычайным. Не хачу: там змянілася пакаленне. Мы, выхаваныя камсамолам, думалі, як лепш і больш рацыянальна выканаць работу. Цяперашнія думваюць, як лепш сябе прэзентаваць. І потым не хачу адчуваць дыскрымінацыю з-за ўзросту. Мне быў 61 год, калі маладыя калегі мяне і маіх таварышаў абазвалі «антыкварыятам». Бо мы ў свой час, маўляў, не слухалі добрай музыкі, не мелі прыстойнага адзення і чыталі толькі газету «Правда». Адказаў ім: «Гэта наша пакаленне слухала «Бітлз», насіла першыя джынсы ў СССР і, акрамя газеты «Правда», захаплялася сапраўднай літаратурай».

Ды і ўвогуле, мне здаецца, аптымальны варыянт працаваць на пенсіі ў тым выпадку, калі хочаш, і столькі, колькі можаш, бо засталася яшчэ непрачытаныя кнігі, адкладзеныя на потым мары.

Адрозу вырашылі: ніякага агарода

Прызнаюся, лічыла дні да пенсіі — я швачка, таму назаспазіла праблемы з пазваночнікамі, шыяй. Але на вытворчасць моладзё ісіці не хоча, таму мяне папрасілі яшчэ прапрацаваць, прапанавалі лягчайшае месца. Атрымалася, што я пайшла на пенсію ў 57 гадоў, муж у 60, паспелі да рэфармы, — распавядае Галіна Пятроўна. — Да гэтага часу ў нас два гады як было набыта лецішча, але пакуль працавалі, мала што там паспявалі. А на пенсіі муж з сынамі і зяцем пачалі рэканструяваць дамок, а я ўсялякім рукадзеллем занялася: чахлы, фі-

ранкі. Адрозу вырашылі: ніякага агарода. У нашых бацькоў не было ні кветчкі, ні ягадкі — усё бульба і іншая агародніна. А я развяла кветнік, на дзвюх градках — клубніцы і зеляніна. Зімой ездзілі ў санаторый, у вольны час дапамагалі дзецям па гаспадарцы. Так прайшло тры гады. А аднойчы муж прылёг днём і не прагнуўся: сэрца адмовіла.

Пахавала свайго Васіля... Праз дзень ездзіла на могілкі. Дом закінула. Прыязджалі дзеці, прывозілі ежу, проста прымушалі паесці. Не ведалі, як мяне з дзірзасці выцягнуць... А потым прыехала сваяцка, якая таксама ўжо ўдава. Раскамандавалася: уставай, давай у кватэры прыбярэм! На стрыжку мяне запісала. Увогуле, добра мяне страснула. А там прыйшоў час і на лецішча ехаць. Так сезон неяк пражыла.

У горадзе пайшла ў басейн, бачу — аб'ява: патрабуецца гартэрбшчыца. Я адрозу і ўладкавалася. Разумела, што сярод людзей мне будзе лягчэй. На наступны год ужо такой вакансіі для мяне не было. Усю восень не ведала, куды сябе падзець. Патэлефанавала прыяцельцы, разгаварыліся, паскардзілася, як дрэнна без работы. Яна і кажа: маўляў, ёсць вакансія заўгаса ў фірме яе сына, але работы і грошай ня-

да, што муж чатыры гады як памёр, бо ў 46 гадоў у яго знайшлі анкалогію. Галоўнае, што адчуваў сябе нармальна, пражыў пасля лячэння 13 гадоў. Старэйшая дачка прапанавала ехаць лячыцца за мяжу, але ж і нашы дактары выдатна ўмеюць лячыць. Ды і пачыта і бясплатна, а там гэта шалёных грошай каштуе.

Сама дачка выйшла замуж за італьянца. Я ёй казала: «Дурніца, куды ты едзеш, ты хоць ведаеш, што ў Еўропе пенсія амаль усюды з 67 гадоў?» Яна толькі смялася. Гэты яе італьянец ужо ў трох краінах паспеў прапрацаваць, і яна з дзецьмі ездзіць за ім. Дачка ў турызме працуе, вядзе экскурсіі для рускамоўных. Двое дзяцей у яе, але ж унукі не пры мне растуць.

Малодшая дачка да іх ездзіла і сказала: каб там жыць на такім узроўні, як мы тут, дык працаваць трэба ў два разы больш. Жыву ў трохпакаёвай кватэры, аднапакаёвая ад маёй бяздзетнай сястры мне дасталася, я яе кватарантам здаю. Ёсць лецішча. Машыну мужа я аддала малодшай дачцы. Яна жыве ў кватэры бацькоў мужа. А кватэра маіх бацькоў дасталася старэйшай, дык яна яе прадала. І добра б было, каб купіла жыллё ў сваёй Італіі. Дык ім больш выгадна арандаваць і не прывязвацца да месца.

шмат. Я ж ніколі нікім не камандавала, а тут у штаце дзве рыбральшчыцы — вельмі ведаеце, няпросты кантынгент. Але усё наладзілася. І галоўнае, што работа падабаецца! Хачу яшчэ хоць бы гадоў пяць прапрацаваць. Для мяне прыклад — жанчыны з нашай бухгалтэрыі, ёй 74 гады, а які імгненна ўсё схопілае, які элагантна выглядае!

Не скажу, што сціх боль па страце мужа, але калі працуеш, то трымаеш сябе ў тонусе: і ў цырульні своечасова сходзіш, і абноўку купіш. Знаходзішся сярод людзей, жывеш сённяшнім днём. Таму магу падтрымаць размову з унукамі, а яны ганарцаць, што бабуля ў іх сучасная.

Тэлевізар і ў халаце можна паглядзець

— Я літаральна ўскочыла ў апошні вагон і паспела выйсці на пенсію ў 55 гадоў, — кажа Ала Віктараўна. — Памятаю, у 35-ы дзень нараджэння падумала: як жа я стамілася — шэсць дзён на тыдзень уставаць у шэсць раніцы, збіраць дачку ў школу, гатаваць сніданак, рабіць прычоску, макіяж — і на работу. І тады я сабе сказала: ні дня на пенсіі не буду працаваць. Праўда, у 36 нарадзіла другую дачку, дык хоць у «дэкрэце» адпачнула, старэйшай ужо было 10 гадоў, дапамагала мне з малой.

І вось ужо сем гадоў атрымліваю асалоду ад пенсіі, калі што, магу і два дні хадзіць па кватэры ў начной сарочцы і халаце. Шка-

«Мабыць, наша пакаленне так выхавана, што нармальна мы сябе адчуваем, толькі калі запатрабаваныя».

Карацей, цудоўнае жыццё: грошай хапае, ды і не трэба іх шмат на пенсіі. Тэлевізар і ў халаце можна паглядзець, а кватэру прыбраць у трэніках.

Гляджу на сваіх суседзях, якія таксама пенсіянеры. Адна пара запрашае адно аднаго ў рэстаран на абед у дзень атрымання пенсіі. Другая пара ходзіць здымаць у банк крыху наяўных і таксама адзначаюць гэта ў кавярні. Дома ўсё купляюць праз інтэрнэт. Мне кажуць: асвойай камп'ютар — будзеш глядзець не тое кіно, якое паказваюць, а тое, якое хочаш. А прыбіраюцца як! Жанчыне 67 гадоў, а яна купляе сумку праз плячо, як у падлетка. Па санаторыях ездзяць, у тэатры ходзяць — ніяк не супакояцца. А я супакоілася і жыву ў сваёй задавальненне, які і належыць на пенсіі.

Вандроўкі — гэта не пра грошы, а пра жаданне рухацца

— А ведаеце, мы сябе больш-менш упэўнена фінансавана адчулі бліжэй да 50. Сын ужо быў самастойным і добра зарабляў,

дачка вучылася ў ВУН на бюджэце. Нам хацелася б працаваць і на пенсіі, але на нашых прадрывах такі прывілей ёсць у рабочых, а персанал завода ўпраўлення актыўна амалоджаваецца, — кажа Ядвіга Казіміраўна. — На пенсіі я працую казначэйем у сваім СТ. А цяпер, калі змянілася дачнае заканадаўства, мяне запрасілі на гэту пасаду і ў суседняе таварыства. Зарплаты там невялікія, але галоўнае, што галава працуе. Заўсёды кажу равесніцам: загрузайце мозг — не хочаце працаваць, дык хоць прыгатуйце пірог па новым рэцэпце.

«Заўсёды кажу равесніцам: загрузайце мозг — не хочаце працаваць, дык хоць прыгатуйце пірог па новым рэцэпце».

З выхадам на пенсію сын пачаў актыўна запрашаць нас у замежныя паездкі. Потым мы і самі навучыліся атрымліваць візы, праз інтэрнэт браніраваць жыллё і купляць білеты. Ковід паставіў кропку на такіх вандроўках. Тады мы сталі шмат ездзіць па Беларусі. З аднаго боку, сорамна, што не рабілі гэта раней, з другога — цяпер вельмі камфортна дабрацца ў абласныя цэнтры электрычкамі бізнес-класа. Наша суседка ўсё ные, маўляў, беларускія пенсіянеры такія бедныя, што не могуць падарожнічаць. Але я вам скажу, што вандроўкі — гэта не пра грошы, а пра здольнасць і жаданне рухацца. Я прапанавала ёй: а паехалі на нашай машыне хоць бы ў Першы нацыянальны гандлёвы цэнтр. Дык яна ў адказ: гэта ж сабрацца трэба! Раім ёй: занясі дакументы ў раўноту адміністрацыю, каб атрымаць ільготную пуцёчку ў санаторый, — ну дык у яе адзення «на выхад» няма.

— Мы з жонкай аналізавалі, чаму мала ездзілі адпачываць у маладосці. І ўспомнілі: купіць білеты — патрэбны сувязі, гасцініцы недаступныя, шукаеш праз знаёмых пакой у прыватнікаў, — падтрымлівае гутарку Антон Браніслававіч. — А вось нашу дачку некалькі гадоў таму размеркавалі працаваць у райцэнтр. Мы перажывалі, як яна там уладкуецца. А ёй далі прыстойнае жыллё, сам райцэнтр вельмі добраўпарадкаваны. Мне нават стала сорамна, што я жыў уўлэннямі 80-х гадоў, калі ездзіў у камандзіроўкі. Дачка сустрэла добрага хлопца, выйшла замуж. У святой влікі сучасны дом, усім хапае месца, мы любім ездзіць у госці да іх.

Выйшаўшы на пенсію, шукаў работу. Нідзе нічога, акрамя вартуніка. А потым запрасілі на работу, якая адпавядае майму досведу. Праўда, толькі палова стаўкі была, дык і добра: больш волнага часу. Пра грошы я неяк заікнуўся, маўляў, трэба сабраць на пахаванне, дык сын сказаў: «Па-першае, жывіце доўга, грошы вашы няхай ідуць на задавальненні, а па-другое, што будзе потым — наш клопат».

Мы з жонкай актыўна карыстаемся інтэрнетам. Ён значна палягчае жыццё: ад заказу талончыка ў паліклініку да даставікі тавараў на лецішча. Узляў праз Нацыянальную бібліятэку электронныя абанемента і шмат чытаем. Мы, мусіць, сварыліся б з-за ноўтбука, але сын падарыў кожнаму па планшэце.

Мне здаецца, пенсія — выдатны час. У цябе ёсць гарантаная сума, а працаваць ты можаш дзеля задавальнення, што падаўжае жыццё і павышае яго якасць. Таму нам цікава жыць, спадзяемся дачкачка праўнукаў. Так што, старэйшыя трымацца далей ад гультаў і пэсімістаў, якія паставілі крыж на сваім жыцці, атрымаўшы пенсіёнае пасведчанне.

Ксенія КАВАЛЕЎСКАЯ.
ЗВЯЗДА

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

Для многіх людзей паштальён — гэта доўгачаканы госьць, якога сустракаюць як роднага чалавека. Мая мама для іх была нібы блізкі сваяк, бо паштальёну і душы адкрываюць, і сямейнымі праблемамі або радасцямі дзяляцца.

У нашай сферы, калі чалавек добра працуе, то мае магчымасць кар'ернага росту. Вось і маю маму як аднаго з найлепшых паштальёнаў перавялі на пасаду апэратара па дастаўцы. Ёй падабалася гэтая работа. Ёй мае на ўвазе шмат зносін з людзьмі.

Для мяне выбар прафесіі быў выдавочны: пошта! Скончыла Мінск дзяржаўны каледж сферы абслугоўвання па спецыяльнасці «паштова-дзейнасць» і ў 2007 годзе прыйшла працаваць апэратарам сувязі. Праз тры гады была пераведзена на пасаду начальніка аддзялення сувязі. Мама мной вельмі ганарылася.

«Мы імкнёмся залучаць дзяцей ва ўсе хатнія справы, каб у іх было адчуванне адной каманды, у якой важны кожны гулец».

— А з мужам вы пазнаёміліся, калі ўжо былі начальнікам аддзялення сувязі?

— Не, тады была яшчэ проста апэратарам. У нас зусім не романтичная гісторыя знаёмства: трэба было перадаць сям'ю рэчы, і вось свайго роду кур'ерам аказаўся мой будучы муж. Атрымалася, што мы некалькі разоў сустракаліся з такой нагоды, і аднойчы Алег праранавуў прагукляцца. Мы размаўлялі пра ўсё, што нам было цікава, і аказалася, што ў нас шмат агульнага. А сяброўка, дарэчы, была сведкай на нашым вяселлі.

Таму, калі дзяўчаты кудысьці спецыяльна збіраюцца, прыбіраюцца ў надрэі пазнаёміцца з хлопцам, я кажу: лёс не выбірае той момант, калі вы будзеце ў самай прыгожай сукенцы.

— Колькі доўжыўся перыяд заляцанняў?

— Месяц, а потым мы вырашылі паспрабаваць разам жыць. Нам спадабалася, праз тры месяцы падалі заяву ў ЗАГС. Вяселле адбылося праз паўгода пасля знаёмства.

— Як вы дажыліся перыяд заляцанняў?

— Месяц, а потым мы вырашылі паспрабаваць разам жыць. Нам спадабалася, праз тры месяцы падалі заяву ў ЗАГС. Вяселле адбылося праз паўгода пасля знаёмства.

«Трэба часцей казаць дзецям, што мы іх любім!»

— Як у вас усё хутка! Бывае, што пары спрабуюць разам жыць некалькі гадоў і ў ЗАГС не спяшаюцца...

— Маё меркаванне, што калі людзі жывуць разам тры месяцы, паўгода, няхай год, а потым ужо і юрыдычна ствараюць сям'ю — гэта нармальна. Нездарма ж гавораць аб сямейнай лодцы, якая разбіваецца аб побыт. У пары могуць быць гарачыя пачуцці, каханне, а вось у побыце ўжыцца людзі не могуць — і як тут ствараць сям'ю? Таму прыцерся адно да аднаго, пакуль няма агульнай маёмасці і дзяцей, — гэта разумна. Але я не пагадзілася б так жыць больш чым год. Мне здаецца,

Але цяпер мы рады, што яны ў нас ёсць, і не ўяўляем свайго жыцця без кожнага з іх.

— Як муж успрыняў ваша павышэнне? Ці не было асцярог, што вы больш часу будзеце праводзіць на рабоце?

— Муж ганарыўся! І я гэтак жа рэагую на яго поспехі. А што датычыцца часу, то добры спецыяліст усё паспявае ў рабочы час. Калі чалавеку не хапае рабочага дня, то ў мяне да яго два пытанні. Па-першае, чым ён усё ж такі займаецца ў рабочы час? Па-другое, ці мае ён дастатковую кваліфікацыю і ўменне арганізаваць свой рабочы дзень?

— Дарэчы аб кваліфікацыі. Праўда, што прафесію паштатніка можна атрымаць праз навучанне на рабочым месцы?

Калі трэба, я таксама выходжу ў залу і выконваю работу апэратара ці бяру сумку і дастаўляю карэспандэнцыю.

— У нашым грамадстве перыядычна ўзнікае дыскусія аб тым, ці не скараціць водпуск па доглядзе

І калі сказалі дзецям, будзе яшчэ адно дзіця, яны ўспрынялі гэта радасна і чакалі паяўлення сястрычкі. Мне здаецца, нельга ставіць іх перад фактам у апошні момант, калі ўсё зразумела па постаці мамы.

няя пакупкі абмяркоўваем, плануем, шукаем выгадныя варыянты, старэйшыя дзеці таксама ў гэтым удзельнічаюць.

— З якога ўзросту дзеці атрымліваюць кішэнныя грошы? Ці абмяркоўваеце, як іх лепш выдаткаваць?

Кішэнныя грошы мы пачалі ім выдаваць гадоў з шасці-сямі. Лічым, што чым раней у іх будуць грошы, тым хутчэй яны навучацца рацыянальна імі распараджацца. Вядома, спрабую ненадакучліва абмяркоўваць з дзецьмі, як яны жадаюць іх выдаткаваць, вучымся вызначаць прыярытэты.

— Ці аказваюць падтрымку шматдзетным сям'ям на «Белпошце»?

— Наогул у нас у паштане ўсе семі: дзеці атрымліваюць падарункі, мам віншуюць са святамі. А для шматдзетных гэтая ўвага павялічваецца. «Белпошта» сумесна з пярвічнай прафсаюзнай арганізацыяй прадпрыемства кожны год праводзіць дабрачынную акцыю «У школу разам з РУП «Белпошта»: шматдзетным сям'ям аказваецца матэрыяльная дапамога для падрыхтоўкі дзяцей да пачатку навучальнага года. Штогод напярэдадні навагодніх і каляндных свят праводзіць дабрачынная акцыя «Прафсаюзы — дзецям», падчас якой дзядзечы з вялікіх сем'яў запрашаюць на ранішнік, дораць білеты на навагодні прадстаўленні. Тады ж прадстаўнікі прафсаюзнай арганізацыі разам з казанымі персанажамі наведваюць шматдзетныя семі дома і дораць салодкія падарункі.

А яшчэ нашы дзеці могуць летам правесці па дзве змены ў ведамасным аздараўленчым лагэры «Дружба», які знаходзіцца ў экалагічна чыстай лакацыі ў Астравіцкім Гарадку.

— Як ваша сям'я любіць праводзіць водпуск?

— Гэта вельмі дакладнае пытанне. Менавіта сям'я. У нас ні разу нават не ўзнікла думкі правесці водпуск асобна ад дзяцей. Нам падабаецца адпачываць у санаторыях, гэта атрымліваецца даступна з улікам ільгот для членаў прафсаюза. Дзецям асабліва спадабаўся адпачынак на моры. Таму, калі малодшае дзіця крыху падрасце, зноў куды-небудзь з'ездзім.

— Ці бывае вольны час у мамы чатырох дзяцей? Чаму вы яго прысвячаеце?

— Не мару сказаць, што ў мяне няма ні хвіліны вольнага часу. Калі ён з'яўляецца, займаюся выпечкай. Для мяне важна, каб было не толькі смачна, але і прыгожа. Можна сказаць, што ўпрыгожванне тартоў і пірожных — маё хобі.

Маргарыта ДРАЗДОВА.

Фота з архіва Таццяны БЯЗРУКАВАЙ.

калі людзі проста разам жывуць некалькі гадоў, то альбо нехта адзін спадзяецца на сустрачку, скажам так, з больш прыдатным партнёрам, альбо абодва ўсё яшчэ ў пошуку.

— Перад тым як звязаць сябе шляхам абмяркоўвалі з Алегам нейкія бытавыя пытанні — хто будзе гатаваць, хто прыбіраць, і найважнейшае: калі і колькі плануецца мець дзяцей?

— З побытавымі пытаннямі некай адразу ўсё добра склалася: мы ці разам рабілі, ці дамаўляліся, як размяркуем справы. Так і дагэтуль. Цяпер ужо і дзеці дапамагаюць. Мы імкнёмся хутчэй парабіць усё хатнія справы, каб было больш вольнага часу. Мы любім сямейныя паходы ў кінатэатры, забаўляльныя цэнтры і адпачынак на прыродзе.

Вядома, мы абмяркоўвалі і тэму дзяцей. Дакладна не збіраліся спыніцца на адным дзіцяці. Нам здавалася, што аптымальны варыянт — двое. У мяне і ў мужа ёсць сёстры, таму калі двое дзяцей у сям'і — нам абсалютна зразумелая гісторыя. Не думалі і не планавалі, што ў нас будзе чацвёрта дзіцяці.

— Так, гэта праўда. Да нас прыходзіць, як правіла, людзі, якія ўжо недзе папрацавалі. Многія з іх параўноўваюць і адзначаюць тыя перавагі, да якіх мы прывыклі і якія не заўважаем. Хтосьці задаволены рэальным заробкам, іншыя ценіць сацапакет і спецадзенне.

— Нярэдка жанчыны з паспяховай кар'ерай бяжыць рабіць перапынак у рабоце: маўляў, калегі акажуцца наперадзе. У вас, падобна, такіх асцярог не было?

«Калі дзяўчаты кудысьці спецыяльна збіраюцца, прыбіраюцца ў надрэі пазнаёміцца з хлопцам, я кажу: лёс не выбірае той момант, калі вы будзеце ў самай прыгожай сукенцы».

— Я не баялася. Да таго ж са старэйшымі дзецьмі ў мяне была магчымасць выйсці з дэкрэтнага водпуску, калі ім спаўнялася два гады. Безумоўна, і за два гады шмат чаго змяняецца на рабоце, але ў мяне атрымлівалася хутка засвоіць усе новацы. Ведаецца, я не саромелася задаваць пытанні калегам і нават вучыцца ў іх пасля вяртання. У нас добры калектыў, ёсць узаемавыручка.

за дзіцем. А што пра гэта думаеце вы як дасведчана маці?

— Адкаж на на гэтае пытанне трэба шукаць не з пункту гледжання, што хоча мама, а як лепш для дзіцяці. Думаю, што тры гады вырашылі спецыялісты, і зусім недарэмна. Да трох гадоў фарміруецца характар дзіцяці. І калі ёсць праблемы, то іх павінны вырашаць бацькі, маці ў першую чаргу. Як дзіця развіта да двух гадоў, што ў яго са здароўем? Уладка-

ваць у ясельную групу ці нехта з родных можа дапамагчы? Заспраці няню? Пераканана, што дзейнічаць трэба найперш у інтэрэсах дзіцяці.

— Паміж вашымі дзецьмі прыкметная розніца ва ўзросце. Вы неж рыхтавалі старэйшых да з'яўлення сястрычкі?

— Вядома, і мы рабілі гэта паступова. Разважалі, напрыклад, як выдатна, што ёсць сёстры і браты.

ЯК КАЗАЦЬ ПРА «ГЭТА» ДЗЕЦЯМ?

Палавое выхаванне — працэс атрымання інфармацыі і фарміравання ведаў пра сексуальную ідэнтычнасць, адносіны і блізкасць. Жыццёва важны інструмент грамадскай аховы здароўя, які дае моладзі навыкі і веды, што дазваляюць рабіць усвядомлены выбар у дачыненні да сваёй сексуальнасці і паводзін. Ён ахоплівае такія аспекты, як анатомія, фізічныя развіццё, цяжарнасць, кантрацэпцыя і інфекцыйныя захворванні, што перадаюцца палавым шляхам (ЗППШ). Адным словам, усе тыя тэмы, казачь пра якія бацькам часта няёмка, таму яны імкнуцца адкласці размову на невызначаны тэрмін — пакуль не стане занадта позна. Чаму палавая асвета неабходна і як правільна інфармаваць маладога пакаленне, пагутарылі з кіраўніком вучэбна-метадычнага аб'яднання педагогаў-псіхалагаў устаноў дашкольнай адукацыі Ленінскага раёна г. Мінска Наталляй СТЭЛЬМАХ.

— **Наталля Іванаўна, многія бацькі баяцца, што гутаркі на тэмы, звязаныя з інтымнымі адносінамі, асабліва ў маладым дзіцячым узросце, прывядуць да павышэння цікавасці да гэтага боку дарослага жыцця.**

— Так, гэта адзін з найбольш распаўсюджаных контраргументаў палавога выхавання. Але такое меркаванне памылковае. Чым даўжэй бацькі адцягваюць далікатную размову, тым часцей яна адбываецца тады, калі парады і напярэджанні ўжо неактуальныя. Як у вядомай гумарэсцы: «Сынок, надышоў час пагаварыць пра секс. — Добра, тата. Што чыбце цікавіць?» Усё, што дзеці хацелі даведацца пра пікантныя пытанні, яны ўжо даведаліся. Але адкуль? Добра, калі са спецыяльнай літаратуры або ад медыцынскага работніка.

Аднак, як паказвае практыка, часцей за ўсё маладошае пакаленне звяртаецца да даволі сумніўных крыніц: сяброў, сацсетак, інтэрнэту... Наступствы розныя: ранняя цяжарнасць, ЗППШ, хаатычныя палавыя сувязі і гэтак далей. Дзіця можа нават стаць ахвярай сексуальнага гвалту або прымушаць да сексу іншых.

Таму падабаецца гэта бацькам ці не, але размаўляць на гэтыя тэмы трэба. Дзякуючы свачасова атрыманай інфармацыі павялічваюцца адказнасць, рэпрадукцыйная і сексуальная асвета, памяншаецца колькасць злачынстваў на сексуальнай аснове. Маладыя людзі, якія ведаюць пра гендэрныя ролі і роўнасць, схільныя адкладваць свой першы сексуальны вопыт і выкарыстоўваць супрацьзачатковыя сродкі. Праведзеныя размовы фарміруюць самацэнку, павагу да сябе і іншых, закладаюць аснову для здаровых і ўстойлівых адносін. Чым раней мама або тата пачне расказваць пра «гэта», тым лепш. Ідэальна — з ранняга дзяцінства.

— **А ці не будзе такая інфармацыя празмернай для юнага розуму?**

— Веды павінны адпавядаць узросту дзіцяці і ўлічваць яго пазнавальны і эмацыянальны магчымасці ў плане разумення людзей, навакольнага свету і яго правілаў. У кожным узросце павінны ўзнімацца свае тэмы — у адпаведнасці з патрэбамі і індывідуальным узроўнем развіцця маленькага чалавека, бо дзеці не растуць з аднолькавай хуткасцю. Малы ў чатыры гады можа спытаць, адкуль з'яўляюцца дзеці, і задаволіцца адказам «з матулінага жывоціка» (някія буслоўі і іншыя «знайшлі ў капусце»). А можа ўдакладніць: «А як дзеці трапляюць туды?», і адказ неабходна будзе скарыставаць пад узрост. Калі ён трохі падрасце і зноў спытае пра гэта, то атрымае больш поўную інфармацыю.

У два—чатыры гады дзеці пачынаюць цікавіцца, у чым розніца паміж хлопчыкамі і дзяўчынкамі, жадаюць бачыць свае палавыя органы, адзначаюць адрозненні і называюць іх. Галоўнае цяпер — сумленнасць і гатоўнасць да размовы, каб дзіця не саромелася задаваць пытанні бацькам. Паказваючы дзецям

свет пачуццяў, эмоцый і адносін, звярніцеся да кніг, якія раскрываюць гэтыя тэмы.

У пяць—шэсць гадоў з'яўляецца пытанне, адкуль бяруцца дзеці, пашыраецца цікавасць да чалавечага цела, працэсу нараджэння. Важна спакойна даць дзіцяці інфармацыю аб тым, што мужчына і жанчына разам удзельнічаюць у стварэнні новага жыцця, што ў жанчыны ў жываце развіваецца малы, які расце і нараджаецца праз дзевяць месяцаў. Калі ўзнікнуць больш пытанні, гэта, верагодна, сігнал да таго, што дзеці гатовы да больш падрабязнай інфармацыі. Адказвайце на пытанні праўдзіва, падкрэсліваючы важнасць узаемапавагі, адказнасці і кахання.

На гэтым этапе трэба таксама паказаць некаторыя сацыяльныя нормы. Малыя па-

будзе лягчэй вярнуцца да гэтай тэмы ў яго 14—18 гадоў. Важна растлумачыць, што такое супрацьзачатковыя сродкі, чым адрозніваецца сексуальнае жаданне ад кахання і прыхільнасці, а таксама даць інфармацыю аб тым, з якога ўзросту дазволена палавое жыццё. Трэба падкрэсліць, што падлетку неабавязкова займацца сексам, калі ён не гатовы да гэтага, асабліва пад прымусам.

— **Што вы можаце параіць бацькам, якія вырашылі звярнуцца да палавога выхавання?**

— У першую чаргу неабходна добра вучыць тэму для размовы. Любая інфармацыя ад дарослых павінна быць дакладнай, кампетэнтнай і па-сучаснаму выкладзенай. Пачытайце тэматычныя артыкулы, парайцеся са спецыялістамі (псіхалагам, гінеколагам, педыятрам), паглядзіце пазнавальныя відэалекры. Падрыхтоўка дапаможа лепш зразумець дзіцячую псіхалогію і вобраз мыслення, дасць упэўненасць у сябе і дазволіць адказаць на каверзныя пытанні.

Не саромецеся, будзьце адкрытымі і сумленнымі. Не замоўчвайце няёмкія моманты і ўстрымлівайцеся ад ацэначных меркаванняў. Аб'ём інфармацыі павінен залежаць толькі ад яе адпаведнасці ўзроўню дзіцяці, бо стэрэатыпы і асуджэнне зводзяць асветніцкую функцыю палавога выхавання на нішто. Падчас размовы не стаўцеся да сексу як да чагосьці ганебнага або забароненага. Не варта таксама прапавядаваць, палюхаць.

вінны зразумець, што іх цела прыналежыць толькі ім, і ніхто іншы не павінен яго чапаць, за выключэннем асаблівых сітуацый — такіх як медыцынскі агляд, купанне мамай/татам.

У шэсць—восем гадоў дзеці ўжо могуць ведаць слова «секс», але яшчэ не так сароміацца яго. Гэта ідэальны ўзрост для сумленнай і адкрытай размовы. Натуральная і спантанная цікаўнасць можа дапамагчы закрануць нават вельмі далікатныя тэмы. Паспрабуйце адказаць на ўсе пытанні так, каб яны гучалі відэаважна і натуральна. У любым выпадку важна не маўчаць, бо гэта выклікае ў дзіцяці страх, што ён спытаў пра нешта няправільнае, забароненае.

— **А на якія тэмы неабходна пагутарыць з падлеткамі?**

— У тынзіджараў 9—12 гадоў шмат пытанняў, звязаных з новай фізіялогіяй: якія змены яна прынясе, чым небяспечныя раннія палавыя кантакты і гэтак далей. На эмацыянальным узроўні дзеці гэтага ўзросту павінны зразумець сутнасць блізкіх, адданых і пабудаваных на ўзаемнай павазе адносін.

Калі бацькі размаўлялі з дзіцем пра сексуальнасць яшчэ да ўзнікнення падлеткавай упэўненасці «я ўсё ведаю лепш за ўсіх», ім

лепш дзяліцца асабістым поглядам і вопытам вырашэння розных сітуацый, звязаных з палавым жыццём. Такі падыход умацуе бацькоўскі аўтарытэт.

Дарэчы, не ператварайце размову з падлеткам у дапрос. Інакш сутыкнецца з хлуснёй, маўчаннем або варажасцю. Малады чалавек таксама можа закрыцца ад інфармацыі, якую вы хочаце данесці, або зрабіць насуперак. Шчыра ўвага, любоў, падтрымка, наадварот, замацоўваюць давер да бацькоў і дапамогуць падлетку паспяхова стаць дарослым, сфарміраваць правільныя мужчынскія або жаночыя якасці.

— **Вядома, проста даць адказ, калі малога само цікавіцца пэўным пытаннем. А што рабіць, калі зручнай нагоды няма?**

— Калі не ведаеце, з чаго пачаць гутарку, можна зладзіць сумесны прагляд фільма (мульціка), а потым абмяняцца ўражаннямі. Толькі выберыце кіно, у якім ёсць тэма ўзаемадзеяння палюў (у межах разумнага).

Аналізуючы сітуацыі з яго, дзіця праігравае варыянты сваіх дзеянняў. Не перабывайце і ўважліва выслухайце.

Выкарыстоўвайце таксама сітуацыі, якія спрыяюць размовам пра працяг роду. Напрыклад, убачылі па тэлевізары перадачу на гэту або сумежныя тэмы — растлумачце дзіцяці сваю пазіцыю, улічваючы яго ўзрост. Можна даведацца, што цяпер праходзяць па школьнай праграме. Ужо закрунулі тэму рэпрадукцыйных органаў? Пагутарыце пра менструацыю (спантанную эрэкцыю) і звязаны з ёй цяжарнасць, першы палавы кантакт, псіхалагічны адрозненні яго ўспрымання ў дзяўчат і юнакоў.

— **Сёння існуе шмат спеціалітаруры для знаёмства дзяцей з анатоміяй жанчыны і мужчыны, фізіялагічнымі працэсамі, якія ўзнікаюць у падлеткавым узросце. Ці варта карыстацца ёй пры далікатных размовах?**

— Можна, аднак кнігі не павінны быць заменай гутаркам. Спеціалітарура — дапаможнік у першую чаргу для бацькоў, якім некаторыя тэмы таксама няпроста ўздзімаць. Дарэчы, раю пачытаць кнігі Яўгена Кашчанкі і Анны Кацяніёвай «Ужо не дзіця, яшчэ не дарослы», Анны Лявінскай «Без сакрэтаў». Як далікатна і ўпэўнена размаўляць з дзецьмі пра цела, адносіны і бяспечнасць. Для дзяцей і падлеткаў таксама ёсць добрыя выданні, аднак чытаць іх, асабліва ў маладым узросце, лепш разам.

— **Акрамя агульнаадукацыйных дысцыплін, у школе вучаюцца асновы сямейнага жыцця: кампаненты здаровых адносін, віды шлюбаў, іншыя аспекты. На ваш погляд, ці дастаткова гэтага для дзяцей? Наогул, ці патрэбна палавое выхаванне ва ўстановах адукацыі?**

— Яно павінна быць у школах! Дапусцім, бацькі не палічылі патрэбным пагутарыць пра падлеткавую фізіялогію і інтымныя адносіны. Але дзеці павінны даведацца пра гэтыя важныя тэмы, каб мець здаровае і шчаслівае жыццё. Таму ім неабходна проста, дзе яны змогуць задаць пытанні без страху і атрымаць поўныя кампетэнтныя адказы.

Так, пэўныя кансультацыі (аб бяспечным рэпрадукцыйным выбары, ЗППШ, кантрацэпцыі і інш.) ужо праводзяцца, аднак змест усебаковай палавой асветы значна шырэй за рамкі дадзеных тэм. Неабходна глумачыць значнасць згоды на ўступленне ў сексуальны кантакт, вучыць распазнаваць жорсткае абыходжанне, выхоўваць павагу да свайго цела і цела партнёра, размаўляць аб межах і эмацыянальным дабрабыце, гендэрных ролях і выявах полу ў СМІ. Пазбаўляць, нарэшце, ад міфаў нахштальт «падчас месячных нельга зацяжарыць», асабліва калі на іх настойвае малаадукаваны ў палавой сферы чалавек.

Часта настаўнікі лічаць гэтыя тэмы занадта далікатнымі і замоўчваюць іх, у тым ліку бячучыся негатыўнай рэакцыі бацькоў. Што рабіць дзецям? Спадзяваюцца на інтэрнэт? Чакаць, калі да іх асветы звернуцца бацькі? Або неабходныя веды самастойна «загружацца» ў малое і яно стане паводзіць сябе правільна? Гэтае наўнае перакананне ў выніку шкодзіць тым самым дзецям, якіх спрабуюць абараніць, агароджваючы ад «амаральнай» адукацыі.

Невучтва — гэта не адукацыя. Адмова прызначае рэаініцыацыю — гэта не адукацыя. Калі школы бяруць на сябе адказнасць за асвету дзіцяці, яны абавязаны навучыць яго абараняць сябе. Неабходна выйсці за межы табу: каб дзеці былі здаровымі, не сталі ахвярамі гвалту і не сутыкліся з ранняй цяжарнасцю, трэба сумленна расказваць ім пра секс.

МАГІЯ ЭБРУ,

або Маляваць на вадзе пад сілу нават пяцігадоваму дзіцяці

ДЗЕСЯЦЬ гадоў таму Таццяна ЯГОРОВА шукала, як цікава і карысна правесці час з сынамі. І зусім выпадкова трапіла ў інтэрнэце на аб'яву пра майстар-клас па эбру ў адным са сталічных гандлёвых цэнтраву. Схадзіла, паспрабавала і з таго часу не ўяўляе свайго жыцця без гэтага незвычайнага віду мастацтва. Жанчына не толькі стварае прыгожыя уласнымі рукамі, але і з вялікім задавальненнем дзеліцца майстэрствам з іншымі: праводзіць майстар-класы па маляванні на вадзе для дзяцей і дарослых.

Пра мармураванне, растапыраныя пэндзлі ды калючку гевен

Сустрэліся мы ў Таццяны дома. Адрозна ж у прыхожай у вочы кінула яркая мастацкая карціна з падсветкай. Гэта гаспадыня дома павялічыла адну са сваіх любімых работ з выявай жар-птушак і папрасіла, каб яе перанеслі на палатно. На кухні ў жанчыны вісіць некалькі меншых малюнкаў у рамках у тэхніцы эбру.

— Я перыядычна мяняю кампазіцыю над кухонным сталом пад настрой, — кажа Таццяна. — Вельмі шмат сваіх работ раздарыла дарогім сэрцу людзям. Вось у сяброўкі нядаўна быў дзень нараджэння, дык я купіла настольную лягуну і на белы аб'яжур перанесла малюнак, які стварыла на вадзе. Падобным чынам я дэкарырую абутак, адзенне. Малюнак з вадкасці цудоўна пераносіцца на паперу, тэкстыль, дрэва, скуру...

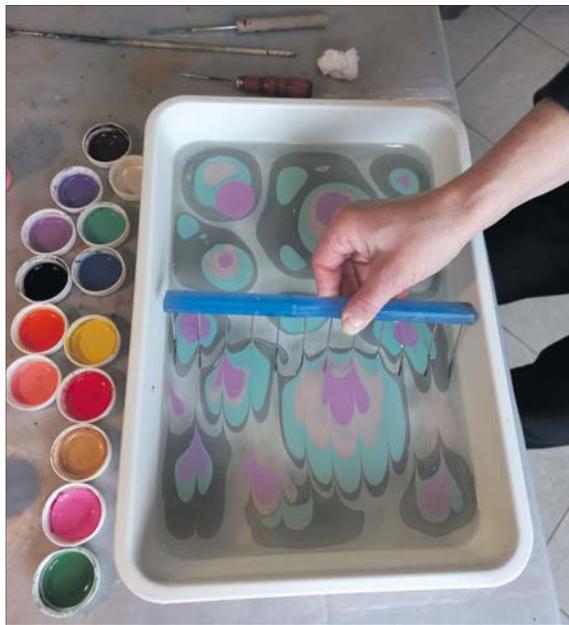
Да майго прыходу Таццяна падрыхтавалася загадзя: зрабіла адмысловы раствор і пераліла яго ў латок. Але перш чым паказаць, як нараджаецца малюнак на вадзе, і навучыць пераносіць яго на паперу і на драўляную фігурку, яна сцісла паведала мне цудоўную гісторыю эбру.

— Гэтае старажытнае мастацтва зародзілася на Блізкім Усходзе прыкладна ў 1100 годзе. Спачатку водзілі з вады выкарыстоўвалі ў якасці плячак. Іх пакідалі на афіцыйных паперах, каб апошнія было немагчыма падрабіць. З часам маляванне на вадзе трапіла ў Заходнюю Еўропу, дзе стала выкарыстоўвацца ў афармленні кніг. Разнастайнымі завіткамі ды хвалімі ўпрыгожвалі вокладкі, форзацы. З-за таго што ўзоры нагадвалі зрэз натуральнага мармуру, мастацтва эбру таксама называюць мармураваннем. У нас, дарэчы, у фондах Прэзідэнцкай бібліятэкі (сваімі вачымі бачыла, калі праводзіла там выставу і майстар-клас) ёсць кнігі XVIII—XIX стагоддзяў, дэкарыраваныя пры дапамозе гэтай тэхнікі малявання.

Сёння традыцыйнае эбру вельмі распаўсюджана ў Турцыі. Там шмат мастакоў-мужчын. Дзякуючы ініцыятыве аднаго з іх, Атыла Кана, у 2014 годзе мастацтва эбру было ўнесена ў спіс нематэрыяльнай спадчыны ЮНЕСКА.

Прыжыллівы традыцыйнага эбру, які іх папярэднікі, самі рытуюць растворы і фарбы. Ваду загушчваюць пры дапамозе высушаных і перамолатых у парашок чырвоных водарасцяў, ці калючак гевен.

Фарбы робяцца з натуральных прыродных пігментаў (сажы, охры і інш.), вады, а ў якасці расшыральніка выкарыстоўваецца бычыная жоўць (дзякуючы апошняй, фарбы расплываюцца на паверхні раствора, а не змешваюцца з ім). Але гэта дастаткова працаёмкі працэс. Большасць сучасных майстроў эбру, і я ў тым ліку, выкарыстоўваюць гатовыя экспрэс-загушчальнікі. Пры іх дапамозе раствор для малявання можна прыгатаваць усяго за паўгадзіны. Для гэтага трэба змяшаць ваду з парашком загушчальніка ў вызначанай прапарцыі, пры пастаянным памешванні ён пачынае гусцець. Цяпер можна купіць і гатовыя фарбы на акрылавай аснове. Яны не бяцца

перападаў тэмпературы і значна таннейшыя за тыя, якія ствараюцца з натуральных пігментаў. З іх дапамогай дэкарыруюць тканіну, з якой потым шуюць адзенне, ствараюць хусткі і паланціны, абіваюць мэблю, робяць упрыгожванні. А фарбай на хімічнай аснове фарбуюць нават гітары і аўтамабільныя дыскі.

Для малявання ў тэхніцы эбру выкарыстоўваюцца спецыяльныя інструменты: шыль і грэбні рознай таўшчыні, растапыраныя пэндзлі для распырсквання фарбы.

Пра маму, велатрэнажор ды гіперактыўных дзяцей

Таццяна бярэ ў руку тоўстае шыла, макае яго ў чорную фарбу і павольна дакранаецца да паверхні раствора. На ім з'яўляецца спачатку кропка, якая расплываецца і ператвараецца ў кола. Праз хвілінку ўжо ўся паверхня воднага палатна запуюнена чорнымі коламі рознага дыяметра. Таццяна выцірае шыла сурвэткай і наносіць унутры іх спачатку фарбу моднага колеру «ціфані», а затым — ласосевага. Кожны новы слой рассоўвае наступны, і фарбы не змешваюцца адна з адной. Потым з дапамогай грэбня і тонкага шыла рознакаляровыя кругі майстар ператварае ў казанчыя кветкі ды галінкі... Калі малюнак гатовы, на яго зверху яна

асцярожна кладзе ліст шчыльнай паперы (Таццяна выкарыстоўвае паперу для чарчэння), крыху прыгладжае па баках. Чакае секундаў дзесяць. І акуратненька дастае. На маіх вачах здарыўся цуд: малюнак з паверхні раствора цалкам перанёсся на паперу. Таццяна кладзе яго на стол сушыцца. Тым часам ачышчае сурвэткай паверхню вадкасці ад рэшткаў фарбы і прапаноўвае мне таксама паспрабаваць штосці намаляваць. Такім чынам магчымы эффект эбру я адчула на сябе. На сустрэчу з Таццянай я ехала заклапочаная. Але пасля таго, як памалывала, мозг расслабіўся, кругаварот думак спыніўся, усе клопаты адышлі на другі план, расплыліся, як тыя кругі на паверхні раствора.

— За дзесяць гадоў я правяла вельмі шмат майстар-класаў, — кажа Таццяна. — Часта мяне запрашаюць на дзіцячыя дні нараджэння замест традыцыйнага анімацара, у школы, біблітэкі. Запрабаваныя майстар-класы па эбру і сярод дарослых. Напачатку часта чую ад іх: «Вой, дык я не ўмею маляваць, рабіла гэта апошні раз у школе». Напрыканцы ж, калі бачачы вынік, і самаацэнка павышаецца: «Дык я, аказваецца, мастачка ў душы, проста не ведала пра гэта».

Мастацтва эбру можна асвоіць кожны, для гэтага не патрэбныя навыкі акадэмічнага жывапісу.

Мая задача — арганізаваць бяспечную прастору для творчасці, без крытыкі, каб кожны чалавек можа праявіць сябе, раскрыцца. Бывае так: я ўсім разліваю адзін і той жа раствор, усе наносяць кругі аднымі і тымі ж фарбамі, але ў выніку малюнкi ва ўсіх атрымліваюцца розныя. Гэта я тлумачу тым, што кожны мае сваё энергетычнае поле, вызначаны стан. І так бывае, што хацелі намаляваць адно, а вада падказвае іншую тэму.

«Асноўная праблема, з якой сутыкаюцца навічкі, — гэта падрыхтоўка раствора. Калі ён атрымаўся вельмі густы, дастаткова проста дадаць крыху вады і добра размяшаць».

Мне часта кажуць пасля майстар-класа: «Таццяна, у вас тут так добра, што нават сыходзіць не хочацца: такое адчуванне, як быццам перанарадзіўся». Эбру дапамагае чалавеку расслабіцца, перазагрузіцца, наблізіцца да сябе сапраўднага. Пра тэрапеўтычныя ўласцівасці малявання ведаюць усе, недарэмна кажуць, што мастацтва лечыць. І эбру не выключэнне. Дарэчы, менавіта маляванне на вадзе ў свой час дапамагло перажыць мне смерць мамы. Калі было цяжка, проста садзілася і малявала. Свае работы я прысвячала маме. І так паступова разбуральны стан бедавання змяняўся на стваральны стан удзячнасці, што яна была ў маім жыцці і многаму мяне навучыла.

— Таццяна, а ці можа, напрыклад, мама з дзіцем пасля наведвання вашага майстар-класа пацаць маляваць на вадзе дома? Наколькі сёння даступныя інструменты і фарбы?

— Раней, калі я пачынала, не было такой разнастайнасці. Я сабе першыя фарбы набывала ажно ў Турцыі, дзеля іх спецыяльна паехала ў Стамбул. Сёння ж усё можна заказаць праз інтэрнэт. Прадаюцца нават падарункавыя наборы для навічоку, у іх ёсць усё неабходнае. Фарбы для эбру каштуюць даражэй, чым акаварэль, гуаш, але яны дастаткова эканомна выдаткоўваюцца і іх хапае надоўга, асабліва калі наносіць шылам, а не пэндзлем. Раствор таксама рэальна выкарыстоўваць некалькі разоў. Яго можна зрабіць, потым пераліць у пластыкавую бутэльку і захоўваць пры пакаёвай тэмпературы на працягу тыдня-паўтара

(потым ён губляе свае цяжкія ўласцівасці). Толькі, бывае, як з велатрэнажорам — купіў яго, думаў, буду займацца штодзень, а ў выніку на яго вешаюць адзенне. Так і тут: на майстар-класе людзі аднымі і тымі ж фарбамі, купляюць фарбы, памалююць літаральна адзін-два разы і закідаваюць. Я заўсёды даю, калі нешта не атрымліваецца, можна пісаць мне ў асабистыя пааведамленні ў «Інстаграм», я змагу пракансультаваць. Асноўная праблема, з якой сутыкаюцца навічкі, — гэта падрыхтоўка раствора. Калі ён атрымаўся вельмі густы, дастаткова проста дадаць крыху вады і добра размяшаць. Пры перанясенні малюнка на паперу класіцы апошняю патрэбна плаўна. Эбру не любіць рэзкіх рухаў. Пры нанясенні фарбы шыла не трэба глыбока апускаць у раствор. Акрамя таго, важна прытрымлівацца залатога правіла мастака — своечасова спыніцца. Бо калі вадзіць шылам яшчэ і яшчэ, то лініі становяцца вельмі дробнымі і малюнак будзе глядзецца бруднавата. Эбру, дарэчы, раэкамендавана гіперактыўным дзіцям. Фарба, якая плаўна расцякаецца па паверхні раствора, спакойная музыка, якую я звычайна ўключаю падчас майстар-класа — усё гэта спраўняе таму, што мозг дзіцяці перанастраіваецца на іншую «часотату», і яно супакойваецца. Больш за тое, маляванне на вадзе — карыснае баўленне часу. Дзеці не толькі даведваюцца штосці новае, але і, наносячы фарбу ў вызначанай паслядоўнасці, вучацца акуратнасці, уважлівасці. Работа з колерамі дапамагае выпрацоўваць эстэтычны густ. Майстар-клас доўжыцца прыкладна гадзіну. За гэты час мы паспяваем зрабіць па тры малюнкi, якія можна забраць з сабой дадому і пры жаданні аформіць у рамочку і павесіць на сцяну ці падарыць дарогім людзям.

...Пасля мяне на сеанс супертэрапіі і магіі да Таццяны прыйшла мастачка па дрэве Ірына. Яна прызналася, што даўно марыла маляваць на вадзе. Таму, калі Таццяна прапанавала паспрабаваць, адразу ж пагадзілася. «Я прыйшла ўжо другі раз. Мяне зачарваў і сам працэс, і тое, як Таццяна вядзе майстар-клас, і вынік. У мінулы раз мы пераносілі малюнак на паштовыя канверты. Гэтым разам я прынесла дзве драўляныя фігуркі кошачак, будзем рабіць ім вясновыя сукенкі».

Надзея ДРЫНДРОЖЫК, фота аўтара.

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607. УНП 191021390
Продавец	ИООО «Газпромнефть – Белнефтехпродукт», г. Минск, ул. Интернациональная, д. 36, пом. 2 (каб. 67, 6 этаж). УНП 191118996
Оператор ЭТП Адрес ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. www.ipmtorgi.by
Предмет электронных торгов	
Легковой автомобиль седан TOYOTA COROLLA , рег. знак 9159 PX-7, 2017 г. в. (инв. № 21293). Месторасположение: г. Борисов, ул. Зеленый городок, 2	
Начальная цена лота с НДС 20 % – 45 000,00 бел. руб. Шаг электронных торгов составляет 5 % от текущей цены предмета электронных торгов	
Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/счет BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBY2X, УНП 191 021 390. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»	
Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней со дня завершения электронных торгов	
Срок оплаты предмета электронных торгов: 5 (пять) рабочих дней с даты заключения договора купли-продажи	
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу www.ipmtorgi.by	
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение 5 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов	
Предшествующее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 06.04.2024	
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона	
Дата и время начала и окончания электронных торгов: 29.05.2024 с 11.00 до 12.00. Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов	
Дата и время окончания приема заявок: по 28.05.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by	
Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 29-154-34-35. E-mail auction@cpo.by	

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона/оператор	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. www.ipmtorgi.by		
Продавец	ООО «Западная Рыбная компания – БЕЛ», г. Минск, ул. Леонида Беды, д. 33, пом. 226		
Предмет электронных торгов: изолированные помещения, реализуемые одним лотом	Общ. пл., кв. м	Адрес	
Административно-торговое помещение (административно-торговое помещение), инв. номер 500/D-708162882	173,1	г. Минск, ул. Леонида Беды, 33-232	
Торговое помещение (торговое помещение), инв. номер 500/D-708145912	472,1	г. Минск, ул. Леонида Беды, д. 33-228	
Подсобное помещение (помещение неустановленного назначения), инв. номер 500/D-708145910	84,7	г. Минск, ул. Леонида Беды, д. 33-226	
Начальная цена с НДС 20 % – 1 450 800,00 долл. США* (снижение на 7 %) (Цена продажи предмета электронных торгов фиксируется в протоколе о результатах аукциона в сумме в белорусских рублях, эквивалентной цене продажи лота в долл. США по курсу НБРБ на дату проведения торгов)			
Задаток 5 % от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется в белорусских рублях по курсу НБРБ на дату внесения платежа на счет BY92BELB30120048350080226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBY2X; ОКПО 37853186500, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка», УНП 191224638			
Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней со дня завершения электронных торгов			
Условия оплаты предмета электронных торгов			
Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи			
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу www.ipmtorgi.by			
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение 2 % от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов			
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия			
Предшествующее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 26.03.2024 г.			
Дата и время начала и окончания электронных торгов: 06.06.2024 с 11.00 до 13.00 Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов			
Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 05.06.2024 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by			
Контактные данные	Тел.: +375 (17) 373 21 33; +375 (44) 704-92-06. E-mail info@ipmtorgi.by		

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона/оператор	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorgi.by		
Продавец	ООО «БЕЛУХА», Витебская область, Витебский район, Мазаловский с/с, юго-восточнее д. Букатино 29/11, пом. 2. УНП 391858448		
Предмет электронных торгов: объекты недвижимого имущества (в количестве 31 ед.), реализуемые одним лотом по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Мазаловский с/с, 29, юго-восточнее д. Букатино. Подробный состав имущества размещен на электронной торговой площадке «ИПМ-Торги» (www.ipmtorgi.by)			
Сведения о земельном участке: предоставлен на праве аренды по 16.11.2071 г. для обслуживания капитальных строений и сооружений оздоровительного лагеря «Березка» общей площадью 8,2057 га. Дополнительная информация: аренда. Подробная информация на сайте организатора аукциона			
Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется в белорусских рублях на счет BY92BELB3012 0048350080226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBY2X; ОКПО 37853186500, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка», УНП 191224638			
Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней со дня завершения электронных торгов			
Условия оплаты предмета электронных торгов			
Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи			
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу www.ipmtorgi.by			
Победитель электронных торгов, либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 4 % от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов			
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия			
Дата и время начала и окончания электронных торгов: 17.06.2024 г. с 11.00 до 13.00. Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.			
Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 14.06.2024 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by			
Контактные данные	Тел.: +375 (17) 373 21 33; +375 (44) 704-92-06. E-mail info@ipmtorgi.by		

Извещение о проведении 10 июня 2024 года повторных аукционных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДОРОС»

Сведения о продаваемом имуществе (предмете торгов)				
№ предмета торгов	Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества	Сведения о земельном участке	Начальная цена, с учетом НДС, бел. руб.	Размер задатка, бел. руб.
1	Капитальное строение с инв. номером 633/С-10565, общей площадью 66,3 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Мядельский р-н, Будславский с/с, Будслав, наименование – магазин № 50, назначение – здание специализированное розничной торговли	Площадь – 0,0395 га, кадастровый номер – 624080602101000023	3 408,00	340,00
2	Капитальное строение с инв. номером 633/С-10564, общей площадью 64,1 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Мядельский р-н, Княгининский с/с, аг. Княгинин, ул. Привокзальная, д. 81, наименование – магазин № 42, назначение – здание специализированное розничной торговли, отопительный котел «Тисом» с инв. номером по бух. учёту 080840	Площадь – 0,0379 га, кадастровый номер – 624082004601000184	4 222,00	420,00
3	Капитальное строение с инв. номером 413/С-528, общей площадью 48,1 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., Свислочьский р-н, Порозовский с/с, г. п. Порозово, ул. Ленина, 12, наименование – автостанция, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта; капитальное строение с инв. номером 413/С-529 общей площадью 13,4 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., Свислочьский р-н, Порозовский с/с, г. п. Порозово, ул. Ленина, 12/1, наименование – сарай, назначение – здание нежилое	Площадь – 0,0446 га, кадастровый номер – 42525570001000037	2 514,00	250,00
4	Капитальное строение с инв. номером 240/С-45976, общей площадью 115,9 кв. м, расположенное по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, Межевский с/с, аг. Заполье, ул. Станционная, 2, наименование – здание магазина № 61, назначение – здание специализированное розничной торговли; капитальное строение с инв. номером по бух. учёту 084792, общей площадью 22,0 кв. м, расположенное по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, Межевский с/с, аг. Заполье, ул. Станционная, 2/1, наименование – здание склада	Площадь – 0,0370 га, кадастровый номер – 22368440001000005	Одна базовая величина	Одна базовая величина
5	Капитальное строение с инв. номером 410/С-27187, общей площадью 444,4 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., Волковысский р-н, г. Волковыск, ул. Новые Борки, 1/1, склад, наименование – склад, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ; капитальное строение с инв. номером 410/С-26719, общей площадью 75,6 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., Волковысский р-н, г. Волковыск, ул. Новые Борки, 1/2, наименование – склад, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ; капитальное строение с инв. номером 410/С-26718, общей площадью 25,9 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., Волковысский р-н, г. Волковыск, ул. Новые Борки, 1, наименование – контора склада, назначение – здание административно-хозяйственное. Обременение: аренда (вышка сотовой связи)	Площадь – 0,2813 га, кадастровый номер – 420850100001006901	17 136,00	1 700,00

* Согласно пункту 2 положения о порядке распоряжения неиспользуемым имуществом хозяйственных обществ, утвержденного Указом Президента Республики Беларусь от 19.09.2022 N 330 «О распоряжении имуществом», продажа неиспользуемого имущества на торгах (на аукционе или по конкурсу) либо без проведения торгов может осуществляться в том числе без наличия документов, удостоверяющих государственную регистрацию его создания, возникновения прав, ограничений (обременений) прав на него

Продаваемое имущество выставлено на торги по фактическому состоянию, техническим характеристикам и комплектации. Рекомендуется проведение осмотра

Продавец имущества: ОАО «ДОРОС», ул. Брестская, 77/1-2, 220099, г. Минск.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условия торгов: победитель торгов (покупатель) в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона в размере 2 (двух) процентов от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДОРОС», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, внесшие задаток (задатки) и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

- заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов);
- заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов);
- копия свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей);
- копия устава (для юридических лиц);
- копия платежного документа о внесении задатка (задатков), документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» р/с BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, кодификатор назначения платежа – 40901, назначение платежа – задаток для участия в аукционных торгах 10.06.2024 по предмету торгов №...

Торги проводятся в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наибольшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается только участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся 10 июня 2024 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционного). Прием документов, а также консультация по вопросам участия в торгах осуществляется с 16.05.2024 по 06.06.2024 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефону (017) 240-62-06.

Телефоны для справок: (017) 360-42-22, 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 240-62-06 (ОАО «ДОРОС»).

Дополнительная информация размещена на сайте www.mgcn.by в разделе «Недвижимость в собственности».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА
Государственное предприятие
«Минский областной центр инвестиций и приватизации»
(организатор аукциона)
по поручению ОАО «Рочевичи» (продавец)
проводит открытый аукцион по

ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ ЗЕРНОСКЛАДА

с инв. № 622/С-48454,
общей площадью 240 кв. м, расположенного
на земельном участке площадью 0,1500 га
с кадастровым номером 625482800001000004
(право постоянного пользования)

по адресу: Минская область, Столбцовский район,
Литвенский с/с, 3, район деревни Вилровичи.

Участок расположен в водоохранной зоне реки Волма.

Начальная цена с НДС (20 %) – 14 760,00 бел. руб.
Задаток 10 % от начальной цены – 1 476,00 бел. руб.

Стоимость снижена на 50 %.
Задатки перечисляются на р/с № BY56SPB301210826001
69330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК
PB56BY2X, УНП 690324015, код платежа – 40901, код катего-

рии платежа ОННР, государственное предприятие «Минский
областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта
производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня
заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено
договором купли-продажи.

Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает
Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение
торгов, включающее затраты на организацию и проведение
результативного аукциона, в размере 7 (семи) процентов от окон-
чательной цены продажи предмета аукциона, а также возмещает
затраты на публикацию в СМИ.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах
оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте орга-
низатора торгов www.lt.by.

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от
28.10.2023.

Аукцион состоится 30.05.2024 в 12.00 по адресу: г. Минск,
ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые
документы принимаются по 29.05.2024 до 16.00 по указанному
адресу в каб.320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17,
(8029) 136 31 11. Тел. для осмотра +37533-633-30-95.

УНП 690014417

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 13 июня 2024 г. проводит 4-й открытый аукцион
по продаже имущества республиканской собственности

Table with 5 columns: Номер лота, Наименование техники, Местонахождение объекта, Начальная цена продажи (бел. руб.), Сумма задатка (бел. руб.). Contains 6 rows of vehicle auction details.

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж,
13 июня 2024 г. в 10.00.

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивиду-
альные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток,
гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе,
согласие, учредительные и другие необходимые документы
до 15.00 10 июня 2024 г.

Заключительная регистрация участников аукциона будет произ-
водиться 13 июня 2024 г. с 9.15 до 10.00.

Победитель аукциона обязан:

- 1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских
дней с момента проведения аукциона.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым
платежом в течение 5 банковских дней для резидентов Республики
Беларусь и 10 банковских дней для нерезидентов Республики Бела-
русь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в
размере 300,00 белорусских рублей за участие по каждому лоту и
денежные средства за выигранным имуществом перечисляются на
расчетный счет РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»: белорусские рубли –
р/с BY12BELB30120002R20010226000, российские рубли – р/с
BY64BELB30120002R20040226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», ул. Заслав-
ская, 10, код BELBY2X, УНП 101099370, ОКПО 301041662. Корреспон-
дент – ПАО Сбербанк, г. Москва, № корсчета 3010181040000000225.
Реквизиты банка: БИК 044525225, ИИН 7707083893, к/с в ОАО «Банк
БелБЭЗ» № 30111810800000000659. SWIFT/BIC: SABRRUMM.
Без НДС.

Справки по тел./факс: 8 (017) 319-35-41, +375 (44) 585-76-82.

Электронная почта auk@bsk.by.

Извещение опубликовано на сайтах http://www.gki.gov.by/ru/ и
https://bsk.by/.

Извещение о проведении открытого аукциона по продаже незавершенного строительства
незаконсервированных жилых домов и земельных участков в частной собственности в г. Могилеве
19 июня 2024 года

Table with 6 columns: № лота, Местонахождение земельного участка, его кадастровый номер, Площадь земельного участка, Начальная цена предмета аукциона, Сумма задатка, Описание не завершенного строительства. Contains 2 rows of property details.

Целевое назначение земельных участков: земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. Назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения
объектов недвижимого имущества: код 1 09 02, земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства) и обслуживания одноквартирного (блокированного) жилого дома, обслуживания зареги-
стрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме)

Сведения о характеристиках инженерных коммуникаций и сооружений при их наличии и условиях инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории отсутствуют

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельных участков для проведения аукциона:
предоставить победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, выразивше-
му согласие на предоставление ему земельного участка в частную собственность с условиями: в течение
десяти рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона внести
плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления Могилевским городским исполнительным
комитетом расщорки внесения платы за земельный участок), возместить затраты на организацию и
проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам
документации, необходимой для его проведения; в течение двух месяцев со дня утверждения протокола о
результатах аукциона в установленном порядке обратиться за государственной регистрацией возникновения
права на земельный участок; приступить к занятию земельного участка в соответствии с целью и условия-
ми его предоставления (начать строительство) в течение одного года со дня государственной регистрации
возникновения права на земельный участок; разработать в установленном законодательством порядке
проектную документацию на строительство капитального строения (здания, сооружения) сроком до 1 года
со дня государственной регистрации права на земельный участок; завершить строительство жилого дома

Аукцион состоится 19 июня 2024 года в 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28А.
Заявки принимаются ежедневно с 17 мая 2024 в рабочие дни с 8.00 до 13.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28А, каб. 206.
Последний день приема заявлений и внесения задатка – 14 июня 2024 года до 13.00. Заявления, поступившие после указанного срока, не принимаются.
Заключительная регистрация участников аукциона 19 июня 2024 года с 14.40 до 15.00.
Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дач с публичных торгов,
утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 220.

Продавец предмета аукциона – Могилевский го-
родской исполнительный комитет, 212030, г. Могилев,
ул. Первомайская, 28А, контактный телефон – (80222)
42-26-18, 42-26-83.
Организатор аукциона – МГУКП «Центр по прива-
тизации», 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 28А,
контактные телефоны – 8-0222-42-25-64, 42-24-59,
8-029-151-54-44.

Задаток вносится на текущий (расчетный) банков-
ский счет Могилевского городского исполнительного
комитета BY16AKBZ3641017440554700000 в МОУ
№ 700 ОАО «АСБ Беларусбанк», код АКBBVY2X,
УНП 700123787 (разовый платеж), с отметкой банка;
(назначение платежа – задаток за участие в аук-
ционе по лоту № ...), код платежа – 190401.

Граждане, индивидуальные предприниматели и
юридические лица, желающие участвовать в аукционе
в отношении нескольких предметов аукционов, вносят
задатки в размере, установленном для каждого из
этих предметов аукционов.

Для участия в аукционе гражданин, индивиду-
альный предприниматель, негосударственное
юридическое лицо Республики Беларусь (лично
либо через своего представителя) в установленном
в извещении срок подают заявление об участии
в аукционе с указанием предмета аукциона, пред-
ставляют документ, подтверждающий внесение сум-
мы задатка на текущий (расчетный) банковский счет,
указанный в извещении, с отметкой банка, а также
заключают с организатором аукциона соглашение

о правах, обязанностях и ответственности сторон в
процессе подготовки и проведения аукциона.

Задаток вносится в белорусских рублях в сумме и
в срок согласно настоящему извещению.

Кроме того представляются:

- гражданином – копия документа, удостоверяю-
щего личность, без нотариального засвидетельст-
вования;
- индивидуальным предпринимателем – копия
свидетельства о государственной регистрации инди-
видуального предпринимателя, без нотариального
засвидетельствования;
- представителем гражданина или индивидуаль-
ного предпринимателя – доверенность, оформленная в
соответствии с требованиями законодательства;
- представителем или уполномоченным должност-
ным лицом юридического лица Республики Беларусь –
доверенность, выданная юридическим лицом, или
документ, подтверждающий полномочия должност-
ного лица, копии документов, подтверждающих
государственную регистрацию юридического лица,
без нотариального засвидетельствования, документ с
указанием банковских реквизитов юридического лица.

Консолированными участниками для участия
в аукционе представляются также оригинал и копия
договора о совместном участии в аукционе.

В случае отсутствия у физического лица текуще-
го счета необходимо его открыть, предварительно
ознакомившись с условиями оплаты вознаграждения

банку за оказанные услуги (перечисление и возврат
суммы задатка), до подачи заявления и при себе
имеет необходимые реквизиты.

Перед началом аукциона его участники обязаны
зарегистрироваться у организатора аукциона и об-
менять билеты участников аукциона на аукционные
номера, которые возвращаются организатору аукциона
после его окончания.

Аукцион проводится аукционистом при наличии
двух или более участников аукциона. Победителем
аукциона признается участник, предложивший в ходе
аукциона наиболее высокую цену.

В случае если аукцион признан несостоявшимся
в силу того, что заявление на участие в нем подано
только одним участником либо для участия в нем
явился только один участник, предмет аукциона про-
дается этому участнику при его согласии по начальной
цене предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов
(далее – единственный участник несостоявшегося
аукциона).

Затраты на организацию и проведение аукцио-
на полностью доводятся до сведения участников до
начала проведения аукциона, в том числе расходы,
связанные с изготовлением и предоставлением участ-
ником аукциона документации, необходимой для его
проведения.

В течение 10 рабочих дней со дня утверждения
в установленном порядке протокола о результатах
аукциона либо признания аукциона несостоявшимся
победитель аукциона либо единственный участник

несостоявшегося аукциона обязан:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы –
в случае предоставления расщорки внесения платы за
земельный участок);
- возместить затраты на организацию и прове-
дение аукциона, в том числе расходы, связанные с
изготовлением и предоставлением участникам до-
кументации, необходимой для его проведения.

После совершения победителем аукциона либо
единственным участником несостоявшегося аукциона
указанных действий, но не позднее 2 рабочих дней,
Могилевский городской исполнительный комитет
передает ему выписку из решения о проведении
аукциона и предоставлении земельного участка по-
бедителю аукциона либо единственному участнику
несостоявшегося аукциона, а также один экземпляр
протокола о результатах аукциона либо признания
аукциона несостоявшимся.

Оплата стоимости предмета аукциона осуществ-
ляется по безналичному расчету за белорусские рубли.

Расходы, связанные с подготовкой документации,
необходимой для проведения аукциона, составляют:
по лоту № 1 – 294 руб. 19 коп., по лоту № 2 – 205 руб.
60 коп.

Осмотр объектов на местности производится же-
лающим самостоятельно в удобное для них время.

Контактные телефоны организатора аукциона
для уточнения и получения дополнительной ин-
формации: г. Могилев (80222) 42-25-64, 42-24-59,
+37529-151-54-44.

Юрыдычная кансультацыя

Каму застаўнецца кватэра?

Мне было 14 гадоў, калі ў мамы з'явіўся мужчына, які хацеў стаць мужам для яе і бацька для мяне. З апошняга, на жаль, нічога не атрымалася: я найбольш жыла ў татавай састры... Не так даўно майёй цёткай не стала, і цяпер яе родная дачка (пенсіянерка) сцвярджае, што менавіта яна спадчынніца кватэры. Ці так гэта, калі завяшчанне аформлена на маю тату?

С. Антонова, г. Мінск.

Як адзначыла Святлана КОЦКАВА, натарыус Мінскага гарадскога натарыяльнага акругі, атрыманне спадчыны магчымае па завяшчанні і па законе (калі завяшчанне адсутнічае або вызначае лёс не ўсёй спадчыны). У дадзеным выпадку пляменніца з'яўляецца спадчынніцай па завяшчанні. Родная дачка вашай цёткі, пенсіянерка, з'яўляецца спадчынніцай на абавязковую долю ў сувязі з тым, што закон абараняе інтарэсы непаўналетніх або непрацаздольных дзяцей, бацькоў, сужэнцаў спадчынадаўцы, нават не названыя ім у сваім завяшчанні. Яны, незалежна ад зместу гэтага дакумента, маюць права атрымаць не менш як палову долі, якая належала б кожнаму з іх пры атрыманні ў спадчыну па законе (абавязковая доля). Гэта значыць калі ў вашай цёткай была адна дачка, пры адсутнасці завяшчання яна атрымала б усю кватэру, пры наяўнасці завяшчання (на вашу карысць) — толькі палову.

Спадчына можа быць прынятая на працягу шасці месяцаў з дня адкрыцця спадчыны (дня смерці грамадзяніна). Месцам адкрыцця спадчыны з'яўляецца апошняе месца жыццядзяння спадчынадаўцы, якое вызначаецца па рэгістрацыі (пры яе адсутнасці — месцы знаходжання) на дзень адкрыцця спадчыны. А калі яно невядомае — па месцы знаходжання нерухомай маёмасці або асноўнай яе часткі, а пры адсутнасці такой — па месцы знаходжання асноўнай часткі рухомай маёмасці.

Для афармлення сваіх спадчынных правоў важна своєчасова, да заканчэння

шасці месяцаў з дня смерці спадчынадаўцы, звярнуцца да натарыуса па месцы апошняй рэгістрацыі вашай цёткі. На сайце Беларускай натарыяльнай палаты ёсць інфармацыя аб адкрытых (і ў якога з натарыусаў) спадчынных справах. Справа ў тым, што спадчынная справа адкрываецца адна, і ўсе спадчыннікі па ёй звяртаюцца да аднаго натарыуса. То-бок калі па заяве дачкі вашай цёткі ўжо адкрыта спадчынная справа, вам трэба звяртацца да таго ж натарыуса.

Для прыняцця спадчыны вам неабходна асабіста з'явіцца да натарыуса з дакументам, які сведчыць асобу (пашпарта), пасведчаннем аб смерці, завяшчаннем, дакументамі, якія пацвярджаюць прыналежнасць кватэры вашай цётцы і вашы сваяцкія адносіны, даведкай аб апошнім месцы рэгістрацыі спадчынадаўцы. Пры немагчымасці падаць названыя дакументы дастаткова з'явіцца да натарыуса з пашпартам, усе астатнія дакументы будуць запытаны натарыусам.

Магчымае прыняцце спадчыны праз прадстаўніка, калі ў доверанасці спецыяльна прадугледжана паўнамоцтва на яе прыняцце. У такім выпадку да натарыуса будзе звяртацца ваш прадстаўнік з пашпартам і доверанасцю ад вашага імя.

Калі па якіх-небудзь прычынах вы не зможаце асабіста да заканчэння шасці месяцаў з дня смерці вашай цёткі звярнуцца да натарыуса, вам дастаткова па пошце накіраваць натарыусу заяву аб тым, што вы прымаеце спадчыну па завяшчанні. І далей — прозвішча, імя, імя па бацьку, дату смерці і адрас апошняга месца рэгістрацыі вашай цёткі: а таксама свае прозвішча, імя, імя па бацьку, месца жыццядзяння. Важна, каб пісьмо было даслана да заканчэння шасці месяцаў з дня смерці вашай цёткі. Натарыус зможа па штампе на канверце — даце адпраўкі пісьма — вызначыць, што тэрмін прыняцця спадчыны не прапушчаны.

Парадак вашых далейшых дзеянняў вы зможаце ўзгадніць з натарыусам, які будзе весці спадчынную справу пасля смерці вашай цёткі.

Наш ZOO-гід

МАЯ СЯМ'Я І ІНШЫЯ ЗВЕРЫ, або Танга з папугаем пад гукі флейты

Калі ваша дзіця марыць завесці папугая, то гэты «загад» па доглядзе за хатнімі гадаванцамі — якраз тое, што трэба, каб даведацца, як дагджаць сваёй птушачцы. І тады яна будзе жыць у вас прыпяваючы доўгія гады, бо шмат відаў папугаяў з'яўляюцца рэкардсменамі па працягласці жыцця сярод іншых хатніх гадаванцаў. Канкурэнцыю ў гэтым ім складаюць толькі чарапахі.

Па-першае, трэба ведаць, што свет папугаяў неверагодна багаты на віды і пры выбары хатняга ўлюбёнца важна ўлічваць іх асаблівасці. Жако з Афрыкі — чэмпіён па разумовых здольнасцях, паме-ру аж да 40 см, з магутнай дзюбай (але заводзіць яго пажадана толькі вопытным уладальнікам, бо птушка бывае агрэсіўнай і патрабуе дрэсіроўкі). Амазоны — лягчэй і нашмат хутчэй сярод іншых навучаюцца, іх можна ў кароткі тэрмін навучыць гаварыць каля сотні слоў. Разелла — вельмі яскравыя, чырвонасіне-зялёна-жоўтага колеру папугаі — маюць выдатныя вакальныя здольнасці, іх спе-вы нагадваюць гукі флейты. Ара — сапраўдны прыгажун і самы вялікі, памерам да метра, з добрым інтэлектам, але і самы дарагі, і ўмовы для яго патрэбны адпаведныя. Неразлучнікі, як зразумела з іх назвы, не выносяць адзіно-твы, гэтых малых памерам да 15 см трэба трымаць парай. Хвалістыя на першым месцы па дружалюбнасці і самымя «гаваркія» з усіх. Яны лягчэй за іншых папугаяў прывыкаюць да людзей, і таму гэта самыя папулярныя гадаванцы.

Дзеля камфортнага пражывання вашага птушынага суразмоўцы важны падыходзя-

чы памер яго жылля. Птушка павінна лёгка і вольна распраўляць свае крылы. Важным крытэрыем з'яўляюцца і параметры клеткі ў даўжыню. Папугай ж перасоўваюцца больш па гарызанталі, чым па вертыкалі. «Апартаменты» размясціце паводле ад электрапрыбораў, скразнякоў, яскравага святла. Не забудзьце і пра інтэрактыўныя цацкі — фуражыроўкі, у якіх схаваны ласунак для любімага. Падбярыце зручную жэрдку.

Дзеля доўгага і шчаслівага жыцця свайго Гошы, акрамя гатовых кармавых сумесяў, якія складаюцца з прэсаванага збожжа, абагачайце меню садавінай, агароднінай, зелянінай, ключаючы ў яго рацыён кашы, звараныя на вадзе без солі і цукру, свежыя галінкі, прарослы корм. Ваду ў пайцы неабходна змяняць штодзённа.

ЦІКАВЫЯ ФАКТЫ

- У папугаяў выдатна развіта пацупцё рытму — яны могуць танцаваць пад музыку.
- У іх адсутнічаюць гукі птушыных звязкі, таму гукі птушкі ствараюцца з дапамогай языка і дзюбы.
- Шмат папугаяў любяць алкаголь. У прыродзе яны атрымліваюць яго, калі ядуць ягады і садавіну, якія забрадзілі.
- На самай справе папугаі не здольныя асэнсавана размаўляць — яны проста запамінаюць і перадаюць словы, а таксама іншыя гукі.

Ваш хатні любімец мусіць адпачываць 9-10 гадзін, пажадана ў цемры, і, каб не залежаць ад летняга і зімовага часу, лепш за ўсё накрываць клетку цёмнай паветрапра-нікнай тканінай. Гэтак вы забяспечыце свайму гадаванцу стабільны рэжым актыўнасці і сну.

Не забывайце пра штодзённую прыборку, мыццё кармушак і пайлак.

І памятайце глаголюе! Папугай — гэта сацыяльны істоты. Цесная сувязь са сваім гаспадаром — для іх жыццёва неабходнасць. Калі мы «вырываем» птушку з абдымкаў прыроды і прыносім дадому, фактычна становімся членамі яго зграі. Колькі б ні было ў папугая цацак, гэта ні-колі не заменіць паўнацэнных стасункаў з чалавекам. Падрыхтуйцеся прайсці побач са сваім птушым суразмоўцам амаль усе жыццё, таму што шмат папугаяў жывуць ад 50—70 і да 100 і больш гадоў.

Ала ЖУР.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЦЕ

КЕКС З РЭВЕНЮ

Спатрэбіцца. Цеста: густы натуральны ёгурт — 200 мл, алеі — 100 мл, лімонны сок — 50 мл, цэдра аднаго лімона, цукар — 250 мл, соль — 0,5 ч. л., яйка — 3 шт., мука — 400 мл, разрыхляльнік — 1 ч. л., сода — 1 ч. л. **Начынка:** рэвень — 400-500 г (частка пойдзе на ўпрыгожванне дня формы, частка на начынку), цукар — 50 мл і 2 ст. л., лімонны сок — 2 ст. л. **Для ўпрыгожвання і падачы:** цукровая пудра, мятны цукар, узбітыя вяршкі, натуральны ёгурт ці ядомыя кветкі.

Для выпякання кекса пажадана прамавугольная форма. Адправіць у блендар: ёгурт, алеі, лімонную цэдру і сок. Узбіць. Дадаць цукар і соль. Узбіць. Дадаць яйкі. Узбіць. Змяшаць паміж сабой муку, соду і разрыхляльнік і дадаць у блендар. Узбіць да поўнага аб'яднання. Адставіць цеста ў блендаре ўбок. Нарэзаць рэвень на брусочки па памеры шырыні дна формы. Кожны брусочак разрэзаць па даўжыні. Выбраць самыя прыгожыя — яны пойдуць на дно (укладваем дно палавінкамі ў адзін пласт). Гэты рэвень пакласці ў міску, дадаць 2 ст. л. лімоннага соку, 2 ст. л. цукру, змяшаць, адставіць убок. Увесь рэвень, які застаўся, нарэзаць на кубікі, дадаць 50 мл цукру, сталовую лыжку вады і праварыць

літаральна хвілін пяць. Рэвень павінен стаць мякчэйшы, але не ператварыцца ў кашу. Адкласці ў бок.

Зборка. Выслаць дно формы паперай для выпечкі — так лягчэй перавярнуць гатовы кекс. Бакі формы намазаць маслам і прыпудрыць мукой. Выкласці брусочки рэвеню на дно прыгожым бокам уніз. Сок, які застаўся, захаваць. Выліць палову цеста. Чайнай лыжкай выкласці палову начыні (толькі густую частку). Размеркаваць рэшткі цеста і ў апошнюю чаргу рэшткі начыні (густую частку). Нажом або ручкай лыжкі правесці па цесце змеяпадобную лінію, каб начынка перамяшалася з цестам і атрымаўся мармуровы эфект (не зачыніце дна!).

Выпякаць у разгарэтай духоўцы пры 180 °С прыкладна 50 хвілін. Праверка — на сухую палачку.

Астудзіць кекс у форме 10 хвілін. Прайсціся нажом па краях формы, накрыць талеркай і перавярнуць. Акуратна зняць паперу.

Яшчэ цёплы кекс можна паліць рэшткамі соку ад марывання брусочкаў.

УМЕЛЫЯ РУЧКІ

МАЧАЛКА З ЦЮЛЮ

Гэта мачалка, за якой не прыйдзеца ісці ў краму. Паветраная, у меру мяккая, яна выдатна пеніцца і не дзярэ скуру. Для гэтага замест гладкага цюлю трэба ўзяць ажурны ці з цёмным малюнкам.

Наразаем цюль на кавалкі памерам 30x40 см, затым складваем яго ўдвая і застрачваем па кароткім боку. Для адной мачалкі спатрэбіцца пяць нарыхтовак. Акрамя гэтага, падрыхтоўваем два кавалачкі шнура даўжынёй 45—50 см.

Выварочваем нарыхтоўкі швом унутр, а затым, таксама ўнутр, запраўляем краі. Кожны шнур складаем удвая і завязваем на канцы вузлом. Па сутнасці, фарміруем пятлю.

Размяшчам шнур пасярэдзіне пад першай з нарыхтовак вузлом унутр, перахапляем яе пасярэдзіне і зацягваем пятлю. І атрымліваем дзве тунелькі з перамычкай пасярэдзіне.

Наступную нарыхтоўку прапускаем праз абедзве тунелькі адначасова і падцягваем канцы да верху. Атрымліваем наступную пару кольцаў. Зноў прапускаем нарыхтоўку праз кольцы, і так да набору патрэбнай вышыні. Пры неабходнасці чаргуем колеры, каб атрымаць цікавейшы вынік.

У апошнюю пару кольцаў заводзім шнур, а затым зацягваем пятлю. Практычная мачалка гатовая да выкарыстання. Самараскупанне выключана.

ТАДЫ ДЗЕУКА СТАЛА ПЫШНА, ЯК ЗАМУЖ ВЫЙШЛА (БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ ПРЫМАЎКА).

«ДОЛЧЭ ВІТА» ПА-БЕЛАРУСКУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Акрамя таго, гэта галіна — адна з самых мадэрнізаваных па тэхналагічным абсталяванні, што адпавядае сучасным патрабаванням і рэаліям, падкрэсліў эксперт.

— Дастаткова скажаць, што толькі ў партфелі фабрык канцэрна — каля 6 тысяч найменняў прадукцыі, — дадаў ён.

З вырабленых 160 тысяч тон ласункаў трэцяя частка адправілася на экспарт:

— Траціна прадукцыі, што выпускаецца, экспартуецца. Летась мы атрымалі \$173 мільёны валютнай выручкі і прыраслі на 15 % у натуральных выражэнні. Геаграфія паставак налічвае 41 краіну.

Ну а дзве трэці смачнасцяў засталіся ў Беларусі, каб парадаваць айчынных ласуноў. Ці любяць нашы суайчыннікі салодкае? Аказваецца, вельмі. Калі перавесці гэтую любоў на мову эканамістаў, то ёмістасць унутранага рынку кандытарскіх вырабаў складае амаль 192 тысячы тон, з якіх 120 тысяч — прадукцыя айчынных прадпрыемстваў. Так што кандытарскай сферы ёсць куды расці, і летась гэты рост склаў 3,6 % да ўзроўню 2022 года, а загрузка магутнасцяў кандытарскіх прадпрыемстваў па краіне перасягнула 86 %.

Сёлета «Белдзяржхарчпрам» плануе атрымаць не менш чым 96 тысяч тон салодкай прадукцыі, паведаміў Аляксандр Якаўчыц:

— Экспартная выручка мінулага года складала \$80 мільянаў. За чатыры апошнія гады тэмпы росту дасягнулі 160 %. Нядрэнна пачаў канцэрн і гэты год. Па кандытарскіх вырабах рост склаў 4,2 %, па аб'ёмах экспарту — 11,6 % у натуральных выражэнні.

Рынак кандытарскіх вырабаў — адзін з самых высокаканкурэнтных, зазначыў эксперт.

— Летась прамы імпорт у краіну склаў 99 тысяч тон з улікам рээкспарту, які ацэньваецца ў межах 10 % ад аб'ёму ўвезенага тавару, — патлумачыў ён. — Тэмпы росту імпарту кандытарскіх вырабаў з улікам рээкспарту — 10,7 %.

Словам, барацьба за лаяльнасць пакупніцка ў кандытарскай галіне сур'ёзная, і асноўную ўвагу айчынных кандытараў надаюць менавіта ўнутранаму рынку.

— Па даручэнні ўрада канцэрн рыхтуе стратэгію развіцця кандытарскай галіны. І ў першую чаргу яна прадулжае забеспячэнне ўнутранага рынку высака якаснай кандытарскай прадукцыяй і поўным асартыментам пад патрэбнасці беларускага спажыўца. Унутраны рынак — у прыярытэце, — падкрэсліў намеснік старшыні канцэрна «Белдзяржхарчпрам». — Другі індыкатар развіцця — аб'ём прадукцыі, якую мы экспартуем. У стратэгію закладзены развіцці і

загрузка магутнасцяў, эфектыўнасць інвестыцыйнай актыўнасці і іншыя параметры. А таксама рызык, з якімі мы працуем.

Гаворачы аб рызыках, спецыяліст згадаў аб сітуацыі з ростам кошту какававых зярнят на сусветным рынку:

— Ці з'явіцца гэты нашы краіну? З'явіцца, і мы ўжо гэта адчуваем, бо такой сітуацыі не было з 1977 года. Тэмпы росту цаны какававых зярнят летась да пазамінулага года склаў 60 %, а сёлета мы маем ужо амаль двухразовы рост. Гэта звязана з умовамі надвор'я на захадзе Афрыкі, дзе традыцыйна расце какававае зярнітка: кліматычныя ўмовы не дазваляюць збіраць той ураджай, які там заўсёды атрымліваў.

Асноўныя вытворцы шакаладу і шакаладных вырабаў у нашай краіне — «Камунарка» і «Спартак», і какава-прадукты займаюць 40-43 % у сабекошце іх вырабаў, расказаў спікер. Каб нівеліраваць негатыўныя працэсы, якія непазбежна датычацца і беларускіх кандытараў, сёння ўвагу кіраўніцтва галіны засяроджвае на аптымізацыі затрат і дыверсіфікацыі краін імпарту какававых зярнят. Калі раней гэта традыцыйна былі Гана і Кот-д'Івуар, сёння разглядаюцца таксама Ліберыя, Камерун, Венесуэла, Дамініканская Рэспубліка.

Высокая планка

Словазлучэнне «беларуская якасць» — высокая ацэнка для спажыўцоў у многіх краінах свету. Гэта цалкам правамерна і для беларускай «кандытаркі».

— Для нашых кандытараў якасць — абавязковы складальнік камерцыйнай каштоўнасці прадукту, — падкрэсліў Аляксандр Якаўчыц. — Мы ўжо не канкуруем якасцю, мы канкуруем коштам, упакоўкай, сэрвісам. Якасць — тое, што апрыёры павінна быць, каб у прынцыпе прадавацца на нацыянальным рынку або на рынках краін цікаваці. Сёння мы кажам, што «беларускія кандытарскія вырабы» аднолькава «якасны».

Дасягаецца гэта і добрасумленнасцю вытворцаў, і ў цэлым палітыкай у харчовай галіне, адзначылі эксперты. У тым ліку — пастаянным кантролем якасці прадуктаў харчавання.

— Беларусь — адзіная краіна з пяці краін Еўразійскага саюза, дзе праводзяцца наглядна-кантрольныя мерапрыемствы, — сказала старшыня Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Рэспублікі Беларусь Алена МАРГУНОВА. — Паводле выніку такіх мерапрыемстваў у першым квартале 2024 года праверцы было падвергнута 773 найменні кандытарскіх вырабаў, з іх 626 — імпортнай вытворчасці. Парушэнні выяўлены па 92,5 % найменняў прадукцыі, з

іх 92 % — гэта прадукцыя імпортнай вытворчасці. Высокі ўзровень выяўленых парушэнняў сведчыць аб эфектыўнасці прынятага ў нашай краіне падыходу па адсячэнні небяспечнай прадукцыі.

Асноўныя парушэнні — гэта мікрабіялагічныя паказчыкі бяспекі, перавышэнне максімальна дапушчальнага ўзроўню ўтрымання сінтэтычных фарбавальнікаў і кансервантаў, прымяненне забароненых харчовых дабавак, выкарыстанне алейна-тлушчавай сыравіны з высокім утрыманнем трансізамераў тлустых кіслот (прычым на маркіроўку магла быць вынесены зніжаны паказчык) і г. д.

— Беларускі спажывец прывык да вельмі якаснай харчовай прадукцыі, — падкрэсліла Алена Маргунова. — А якасць залежыць у першую чаргу ад вытворцы. Для гэтага на кандытарскіх прадпрыемствах ідзе ўкараненне сістэм кіравання якасцю. У першую чаргу гэта сістэмы менеджменту якасці 9001 і HACCP, сістэма бяспекі 22000. Практычна на ўсіх кандытарскіх прадпрыемствах нашай краіны гэтыя сістэмы ўжо ўкаранены.

Каб утрымаць высокую планку, зададзёную сучасным грамадствам, спецыялісты Дзяржстандарта прапаноўваюць шэраг дакументаў. У прыватнасці, расказала Алена Міхайлаўна, пералік дазволеных харчовых дабавак скарачаны на 19 пазіцый (у яго таксама будуць дабаўлены шэсць новых). Уносяцца змены і ў частцы маркіроўкі. Яны прадулжаюць канкрэтызацыю ўказанняў кандытарскіх алей і тлушчаў у складзе харчовай прадукцыі, удакладненне пераліку кампанентаў, спажыванне якіх можа выклікаць алергічныя рэакцыі, непераноснасць або супраціпаказанні пры пэўных захворваннях. Змены з'явіліся і харчовай каштоўнасці прадукту — дапаўняюцца патрабаванні па ўказанні ў маркіроўцы ўтрымання солі, тлушчаў і насычаных тлустых кіслот.

Хто падымецца на Алімп?

У гэтым годзе Міжнародны сімпозіум кандытараў пройдзе пад дэвізам якасці. Мерапрыемства збярэ больш як трыста чалавек — чакаюцца ўдзельнікі з Расіі, Сербіі, Кыргызстана, Бразіліі, Кітая, іншых краін.

— Першы сімпозіум кандытараў падтрымала Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, — расказала адна з арганізатараў мерапрыемства, галоўны рэдактар часопіса «Пекар & Кандытар» Людміла АЎСЯННІКАВА. — У гэтым годзе дадаліся Міністэрства замежных спраў і Беларускага гандлёва-прамысловага палата. Мы атрымалі водгукі больш чым 30 краін, нават такіх далёкіх як Бразілія, Арабскія Эміраты, Японія, Кітай. Шэраг дакладчыкаў ужо ўзгоднены, абмяркоўваецца іх удзел афлайн ці афлайн. Запрасілі мы і гандлёвыя сеткі. У бягучым

годзе Міністэрства антыманапольнага рэгулявання і гандлю таксама ўвайшло ў лік арганізатараў сімпозіума.

Сімпозіум ставіць перад сабой задачы па вырашэнні пытанняў інтэграцыі, практычнага ўзаемадзеяння, абмену вопытам. Будуць абмяркоўвацца перспектывы кандытарскай галіны і інавацыі ў сферы тэхналогіі і абсталявання, сыравіны і інгрэдыентаў. Сярод мэт прафесійнага форуму — наладжанне прамых кантактаў з вытворцамі, рытэіламі і пастаўшчыкамі, абмеркаванне пытанняў імпартазамішчэння і пошук шляхоў павышэння экспертнага патэнцыялу. Асаблівы акцэнт у Год якасці — на пытаннях якасці і бяспекі сыравіны, інгрэдыентаў і гатовай прадукцыі, паведаміла Людміла Аўсяннікава.

У маі будуць падведзены і вынікі галіновага дэгустацыйнага конкурсу кандытарскіх вырабаў «Кандытарскі Алімп — 2024». І калі летась на ім было прадстаўлена 74 узоры, то сёлета — 122, ад 30 прадпрыемстваў канцэрна «Белдзяржхарчпрам», хлебапяркайнай галіны і Белкаапаюза. Удзел у конкурсе сёлета ўзялі таксама расійскія кампаніі, адзначыла Людміла Аўсяннікава. Паслядзёнае дэгустацыйнае камітэі адбылося 18 і 19 красавіка, цяпер ідзе падлік балаў. У журы «Алімп» — эксперты Дзяржстандарта, Мінсельгасхарч, канцэрна «Белдзяржхарчпрам», прадстаўнікі Міністэрства аховы здароўя і Таварыства абароны правоў спажыўцоў, а таксама запрашаныя маркеталагі і дызайнеры.

— Ацэньваліся не толькі смак і арганалептычныя паказчыкі, але і ўпакоўка кандытарскай прадукцыі, — падкрэсліла спікер. — Так, было некалькі заўваг, што прадукт вельмі смачны, але ўпакоўка не дае інфармацыі аб тым, на якую аўдыторыю ён разлічаны.

Акрамя асноўных намінацый, у гэтым годзе з'явіліся дадатковыя — «Экспарт» і «Імпартазамішчэнне».

— Было прыемна, калі на дэгустацыі прадстаўляліся аналагі «Снікерса» (напрыклад, батончык «Зарядыс»), а таксама аналаг M&M's ад «Чырвоная харчавіка». Адзначу жавальны зефір «Лаўсторыя» і цукеркі «Жэлайкі» — атрымаліся смачныя і натуральныя, «жывыя» прадукты. У намінацыі «Імпартазамішчэнне» была прадстаўлена таксама «Паста дэсертная» ад «Берасцейскага пекара», аналаг «Нутэльы». Прадукт вельмі смачны, але над упакоўкай трэба будзе працаваць.

Расце асартымент кандытарскай прадукцыі для дзіцячага харчавання, расказалі спецыялісты. У гэтай намінацыі на «Кандытарскі Алімп» былі прадстаўлены, напрыклад, мармелад з вітамінамі «Вайб», печыва мультыкавае «Крокус» і іншыя карысныя ласункі.

Аляксандра АНЦЭЛВІЧ.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Прэм'ер Нігера абвінаваціў ЗША ў спробах дыктаваць краіне знешнюю палітыку

Намеснік дзяржсакратара ЗША Молі Фі падчас візіту ў Нігер спрабавала націснуць на ўлады краіны па пытаннях знешняй палітыкі, што стала паваротным момантам у іх развіццях ад супрацьстаяння па бяспецы з Вашынгтонам. Аб гэтым заявіў у інтэрв'ю The Washington Post нігерскі прэм'ер Алі Махаман Ламін Зейн. Паводле яго слоў, Фі асабліва абвінавачвала Ніямэй у заключэнні здзелкі па продажы Ірану ўрану, які можа выкарыстоўвацца ў ядзернай праграме. Прэм'ер абвёрг заключэнні такіх дамоўленасцяў у ходзе паездкі ў Тэгеран у студзені. Разам з тым ён падкрэсліў, што ЗША ціснулі на Нігер па пытаннях дэмакратыі і знешняй палітыкі, у той час як нігерскія ўлады прасілі ваеннае абсталяванне і дамагаліся больш раўнапраўных адносін. Паводле яго слоў, улады абуралі тое, што Штаты хацелі захаваць ваенную прысутнасць у краіне, але пры гэтым пасля вайсковага перавароту мінулага года замарозілі ваенную дапамогу. Зейн растлумачыў, што гэта кантраставала з падыходам іншых краін, у тым ліку Расіі, Турцыі і ААЭ, якія падтрымалі ваенных Нігера.

Канцлер ФРГ заклікаў урад знайсці спосаб пераканаць грамадзян ісці служыць у войска

Ураду Германіі трэба знайсці стымулы, якія заахвацяць грамадзян ісці на вайсковую службу, заявіў падчас візіту ў Швецыю канцлер ФРГ Олаф Шольц. Яго цытуюць заходнія СМІ. «Размова ідзе аб тым, як пераканаць дастаткова

мужчын і жанчын ісці ў Бундэсвер і знайсці там работу», — сказаў канцлер. Кіраўнік Мінабароны ФРГ Барыс Пісторыус раней даручыў сваёму ведамству прапрацаваць варыянты аднаўлення ў Германіі адмененага ў 2011 годзе прызыву на ваенную службу, указваючы на шведскую мадэль прызыву як на ўзор. У сакавіку ўпаўнаважаны Бундэстага па справах вайскоўцаў Ева Хёлгэ заявіла, што Бундэсвер адчувае недахват ваеннай тэхнікі, абсталявання і кадраў, нягледзячы на выдзяленне для яго фонду ў памеры 100 мільярдаў еўра.

У Ірландыі бяздомныя змогуць галасаваць на выбарах у Еўрапарламент

Улады Ірландыі маюць намер даць права голасу бяздомным, якія 7 чэрвеня змогуць галасаваць на выбарах у Еўрапейскі парламент. Аб гэтым паведаміла еўрапейская версія газеты Politico. Паводле яе інфармацыі, гэты крок стане беспрэцэдэнтнай мерай для краін ЕС. У Ірландыі, як і ў большасці краін — членаў Еўрасаюза, удзел у выбарах магчымы толькі пры наяўнасці рэгістрацыі па месцы жыхарства. На думку сурзамоўцаў Politico, права голасу ўсіх бяздомных без выключэння можа заахваціць заканадаўцаў звярнуць увагу на праблему імігравага росту цэн на жыллё, а таксама вывесці «гэту дэмаграфічную групу на сцэну Еўрапейскага саюза». Адзначаецца, што рост людзей без даху над галавой і праблема дэфіцыту жылля рэзка абвастраліся на фоне вялікага наплыву мігрантаў і бежанцаў у краіну. Урад сутыкнуўся з шэрагам цяжкасцяў па іх размешчэнні, у выніку некаторыя з іх пачалі ўладкоўваць лагеры ў ірландскай сталіцы.

АНОНС

Кніжнае свята пройдзе ў Башкартастане

Ва Уфе з 24 да 26 мая пройдзе Міжнародны кніжны кірмаш «Кітап-Байрам». Па традыцыі ўдзел у прэстыжным форуме прымаюць і беларускія кніжнікі.

Падзею каментуе старшыня Савета арганізатараў кніжных выставак і кірмашоў, якія праводзяцца ў дзяржавах — удзельніках СНД Дзмітрый МАКАРАЎ:

— Мы падтрымалі для ўдзельнікаў, гасцей «Кітап-Байрама» прадукцыю 15 беларускіх выдавецтваў. Гэта літаральна сотні выданняў кніг на рускай і беларускай мовах. Агульны груз склаў 1,5 тоны. Летась толькі адно мінскае выдавецтва прадстаўляла кніжную галіну нашай краіны. Цяпер сітуацыя кардынальна змянілася. Нам імпануе ўвага башкартастанцаў да беларускай кнігі. Спэцыяльна, што ва Уфе адбудзецца добрае знаёмства і з сучаснай беларускай літаратурай, і з нашай нацыянальнай класікай, пачынаючы ад Якуба Коласа, Янкі Купалы, Максіма Багдановіча.

У апошнія год-два ў Беларусі і Башкартастане складваюцца добрыя адносіны і паміж пісьменнікамі арганізацыямі, літаратурнымі супольнасцямі. Гэта відаць і па публікацыях перакладаў башкірскай паэзіі і прозы на старонках беларускай літаратурна-мастацкай перыядыкі, і па частых сустрэчах беларускіх і башкірскіх пісьменнікаў у Мінску і Уфе. А напрыканцы 2023 года ў Мінску і Мінскай вобласці прайшлі Дні башкірскай літаратуры ў Беларусі. Дэлегацыю літаратараў з Уфы ўзначальваў старшыня Саюза пісьменнікаў Рэспублікі Башкартастан Айгіз Баймухаметаў.

Сяргей ШЫЧКО.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Оценка Сервис», г. Гомель, ул. Лепешинского, 1, УНП 491382947 (https://ocenkaservis.by)
Продавец	ОАО «Труд», г. Гомель, ул. Советская, д. 39, УНП 40062954
Оператор ЭТП	ООО «Аукцион Сервис», г. Гомель, ул. Барыкина, д. 240 каб. б/н, УНП 491066041 (https://torgiservis.by)
Дата и время начала и окончания электронных торгов:	19.06.2024 с 11.00 до 12.00
Заявки на участие в электронных торгах принимаются на	17.06.2024 до 16.00 на ЭТП «Аукцион Сервис» (www.torgiservis.by)
Предмет электронных торгов	Адрес: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Мозырская, 2Б, 2Б/1. Шесть капитальных строений (здание специализированного склада, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, с/инв. № 350/С-52548, пл. 1 292,9 кв. м; склад (ангар) с/инв. № 350/С-181548, площадью 521,0 кв. м; здание административно-хозяйственного с/инв. № 350/С-161164, площадью 26,0 кв. м; тепловая сеть с/инв. № 350/С-159790, протяженность – 213,6 м; водопроводная сеть с/инв. № 350/С-159791, протяженность – 89,4 м; канализационная сеть с/инв. № 350/С-159789, протяженность – 149,2 м с составными частями и принадлежностями. В состав лота входят: ворота металлические (инв. № 12) 8,60 м, дорога асфальтированная (инв. № 029) 101 кв. м, забор деревянный с воротами (запасной вход) (инв. № 08) 157 кв. м, забор с воротами (инв. № 026), 132 м, яблоня/30 (инв. № 9026), яблоня/35 (инв. № 9022), яблоня/35 (инв. № 9023), яблоня/38 (инв. № 9024), яблоня/41 (инв. № 9020), яблоня/44 (инв. № 9021), яблоня/44 (инв. № 9025). Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 340100000006000452 общей площадью 1,3847 га. Право постоянного пользования (доля в праве 1/1). Местоположение (адрес): Гомельская обл., г. Гомель, ул. Мозырская, 2. Целевое назначение земельного участка: для эксплуатации производственных зданий. Информацию о земельном участке (асфальтобетонная дорога): расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000000600164 общей площадью 0,0101 га. Право постоянного пользования (доля в праве 1/1). Местоположение (адрес): Гомельская обл., г. Гомель, ул. Мозырская, 2. Целевое назначение земельного участка: для организации поезда общего пользования. Полный перечень имущества см. на сайте Оператора ЭТП torgiservis.by
Начальная цена лота с НДС (20%)	– 850 950,00 бел. руб.
Размер шага составляет 5 (пять) процентов от начальной цены предмета электронных торгов	
Задаток 85 095,00 в белорусских рублях перечисляется на р/с BY94 BPSB 3012 3353 2001 9933 0000, в ОАО «Сбер Банк» г. Минск, БИК BPSBY2X, УНП 491382947, получатель платежа – ЗАО «Оценка Сервис». Код назначения платежа – 40901 «Перечисление гарантийного взноса».	
Ознакомьтесь с предметом торгов можно в рабочие дни по предварительному согласованию с продавцом по контактному тел. 8 (029) 679-14-54 Игорь Петрович	
Срок подписания договора купли-продажи	30 (тридцать) календарных дней после проведения аукциона
Срок оплаты предмета аукциона	Не позднее 30 (тридцати) календарных дней со дня подписания договора купли-продажи

Победитель электронных торгов либо единственный участник, согласившийся повысить начальную цену на 5%, обязан возместить организатору затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 2% от цены продажи предмета электронных торгов в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения торгов

Электронные торги проводятся в соответствии с Регламентом ЭТП «Аукцион Сервис», размещенным по адресу: www.torgiservis.by. Регистрация и участие в электронных торгах осуществляются на Электронной торговой площадке www.torgiservis.by. Организатор электронных торгов имеет право отказать от проведения электронных торгов в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты их проведения. Детальная информация об электронных торгах, в том числе о порядке их проведения, оформлении участия в них, условиях торгов размещена на электронной торговой площадке www.torgiservis.by в разделе «Информация»

Организатор электронных торгов: 8 (0232) 51-22-17, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 694-43-89. E-mail: ocenkaservis.gomel.by@mail.ru

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (Организатор аукциона) информирует о проведении открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды сроком на 5 лет имущества, принадлежащего РЦТО МЧС Республики Беларусь на праве оперативного управления (Продавец)

Аукцион состоится 07.06.2024 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Лот № 1: право заключения договора аренды части площадью 51,9 кв. м здания неустановленного назначения (складское здание) с/инв. № 500/С-45356. Начальная цена без НДС – 230,44 руб.

Лот № 2: право заключения договора аренды части площадью 32,1 кв. м здания неустановленного назначения (складское здание) с/инв. № 500/С-45356. Начальная цена без НДС – 142,52 руб.

Лот № 3: право заключения договора аренды части площадью 26,9 кв. м здания неустановленного назначения (складское здание) с/инв. № 500/С-45356. Начальная цена без НДС – 119,44 руб.

Адрес: г. Минск, ул. Серова, 15/2. Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь gki.gov.by и Организатора аукциона gostorg.by.

Организатор аукциона: 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • gostorg.by • e-mail: torgi@ino.by

Просим считать недействительным страхового полиса ОСГО ВТС РБ серии ТА № 1009636 страховой компании ЗАО «Промтрансинвест» в связи с его утерей.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПЯТОГО ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЧУП «Дебиторка проф», 213811, г. Бобруйск, а/я 16
Продавец	ООО «Бобруйская оптовая база», Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Гоголя, д. 185-5
Предмет аукциона	Капитальное строение: холодильник с камерами хранения (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ) с/инв. № 710/С-56649, общ. пл. 2908 кв. м. Адрес: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Гоголя, 187Б. Составные части и принадлежности: (рампа с навесом, инв. № 513; ворота секционные подъемные Pro Trend 1800/3200 ADS 703P5, инв. № 360; ворота секционные подъемные Pro Trend 2600/2550 ADS 703P5, инв. № 361; газопровод (газоснабжение изолированное) помещения склада-холодильника, г. Бобруйск, ул. Гоголя, 187Б, инв. № 548). Земельный участок общ. пл. 1,1715 га, предоставлен продавцу для содержания и обслуживания зданий и сооружений производственного назначения (участок № 1) на праве постоянного пользования. В состав лота входит иное имущество (компрессор BITZER Ecoline INES-14Y-40P; система видеонаблюдения (наружная) склад Гоголя, 187Б; система видеонаблюдения (внутри склада) Гоголя, 187Б; система охранно-пожарной сигнализации (Гоголя, 187Б)
Начальная цена без НДС	300 426,10 бел. рубля.
Шаг аукциона	– 15 023,10 бел. рубля
Порядок ознакомления:	осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 17.00. Ответственное лицо: Артем Петрович, тел. +375 29-111-47-27
Задаток 5% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY32ALFA30122770590010270000 в ЗАО «Альфа Банк», г. Бобруйск; БИК ALFABY2X; УНП 791239428; получатель платежа – ЧУП «Дебиторка проф».	
Срок подписания договора купли-продажи:	20 (двадцать) рабочих дней после проведения аукциона
Срок оплаты:	20 (двадцать) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи
Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов:	аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявления свободной формы с приложением всех необходимых документов, указанных в вышеуказанном Положении, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах
В случае признания торгов не состоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5%	
Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов	
Организатор аукциона имеет право отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты его проведения. Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звезда» 27.04.2024 года	
Дата, место и время проведения аукциона	27.05.2024 в 11.00 по адресу: г. Бобруйск, ул. Гоголя, 187Б
Дата, место и время окончания приема документов	26.05.2024 до 17.00 по адресу: 213811, г. Бобруйск, а/я 16, ЧУП «Дебиторка Проф»
Контактные данные	Тел.: +375 (29) 111-47-27. E-mail: z1114727@gmail.com

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Агросервис» (УНП 700010487, г. Могилев, ул. А. Павлова, 7)

Аукцион состоится 06.06.2024 в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352 (офис Организатора аукциона)

Лот № 1: Капитальное строение с/инв. № 700/С-50207 – здание шиномонтажного цеха и склада автотех. пл. 423,2 кв. м, назначение: здание нежилое, адрес: г. Могилев, ул. Академика Павлова, 7/2. Капитальное строение с/инв. № 700/С-50202 – здание агрегатного комплекса, пл. 65 кв. м, назначение: здание нежилое, адрес: г. Могилев, ш. Славогородское, 44А. Капитальное строение с/инв. № 700/С-50200 – здание кузнечного участка, пл. 37 кв. м, назначение: здание нежилое, адрес: г. Могилев, ш. Славогородское, 44А. 61/00 доли капитального строения с/инв. № 700/С-117992 – промышленная площадка для стоянки автомобилей (пл. всего капитального строения 17110,5 кв. м, назначение: сооружение специализированного транспорта, адрес: г. Могилев, ул. Академика Павлова, 7/5. Составные части и принадлежности: сооружение промышленной площадки для стоянки автомобилей). Пожарный щит, состав: лопата 1 шт., верто 2 шт., огнетушитель 1 шт., багор 2 шт. Установка для демонтажа шин, 1995 г. в., инв. № 611. Установка проверки герметичности шин, 1995 г. в., инв. № 613. Печь газогенераторная «Бренар» АОТ-19 тип 04, 2017 г. в., инв. № 952. Пресс гидравлический, 1974 г. в., инв. № 053. Пресс гидравлический, 1974 г. в., инв. № 614. Таль электрическая, г/л 2 т., 1974 г. в., инв. № 68. Верстак металлический, инв. № 171. Шкаф металлический, инв. № 166. Сведения о земельном участке: лот № 1 расположен на земельном участке с кадастровым номером 740100000007006131 (право аренды, площадь 3,3041 га; целевое назначение земельного участка: земельный

участок для строительства и обслуживания зданий и сооружений; ограничения (обременения) прав: постоянное и бесспорный сервитут для прохода, проезда к доминирующему объекту (пл. 0,0410 га). Отдельный земельный участок для обслуживания лота № 1 не выделен.

Начальная цена продажи: 175 813,50 бел. руб. с учетом НДС. Сумма задатка: 17 581,35 бел. руб.

Р/с для перечисления задатков: BY85 BARB 3012 7802 9001 0000 0000 в ОАО «Белгоспромбанк» г. Минск, БИК BARBY2X. Получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Код платежа 40901. Срок подачи документов до 12.00 05.06.2024. Срок подписания договора купли-продажи: 10 рабочих дней после проведения аукциона. Оплата предмета производится на условиях договора купли-продажи. Победитель аукциона (единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%) возмещает затраты на организацию и проведение аукциона. Порядок и сроки внесения задатков, оформления участия в аукционе, перечень подаваемых документов, порядок проведения аукциона, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на электронной торговой площадке Организатора аукциона GOSTORG.BY.

Доп. информация можно получить по тел. 8029-624-26-25, Mogilev@ino.by

ООО «СидНеА» организует конкурсные торги

Дата и время проведения	Предмет (право на заключение договоров купли-продажи/аренды)	Начальная цена (в бел. руб. эквивалентная по курсу руб/БЕ руб. на день проведения торгов)	Общая площадь	Конкурсное обеспечение в бел. руб.	Срок заключения договора купли/продажи/аренды
16.06.2024 11.00	Продажа дома с/инв. № 620/С-46411, по адресу: Минская обл., Дзержинский р-н, Негорельский с/с, д. Мостище, ул. Центральная, 56А	88000	96,1 кв. м	10	90
повторные конкурсные торги					
16.06.2024 12.00	Продажа дома с/инв. № 600/С-64, по адресу: Минская обл., Минский р-н, Цюмильский с/с, д. Волковичи, ул. Ружанская, д. 4	330000	592,7 кв. м	10	90
16.06.2024 14.00	Продажа дома с/инв. № 500/С-33313, по адресу: г. Минск, пер. Радиаторный 1-й, д. 19	399000	327,9 кв. м	10	90
16.06.2024 15.00	Продажа участка с кадастр. № 625800000001000564, по адресу: Минская обл., Червенский р-н, СТ «Вересок», д. 182	5400	0,1008 га	10	90
16.06.2024 16.00	Продажа квартиры с/инв. № 644/Д-1746, по адресу: Минская обл., Солигорский р-н, г. Солигорск, ул. Козлова, д. 44, кв. 1	51750	49,1 кв. м	10	90
16.06.2024 17.00	Продажа кабинета с/инв. № 500/Д-798823614, по адресу: г. Минск, ул. Якубова, 10-15а	23900	28,4 кв. м	10	90

Торги состоятся по адресу: г. Минск, ул. Платонова, 15, каб. 7, 7-й этаж. Срок внесения конкурсного обеспечения и приема заявлений с прилагаемыми к нему документами прекращаются за один рабочий день до проведения торгов по адресу: г. Минск, ул. Платонова, 15, каб. 7, 7-й этаж. Победитель торгов в день проведения подписывает протокол о результатах торгов. Если условия проведения объявленных конкурсов: право подачи и подписания заявления о государственной регистрации договора купли-продажи и основанных на нем прав предоставляется покупателю. Лицо, выигравшее торги, определяется в соответствии с правилами проведения конкурсов по продаже (аренде) имущества ООО «СидНеА», утвержденными приказом директора от 05.03.2024 № 9-ОД. Организатор вправе отказать от конкурсов (повторного конкурса) в любое время до начала торгов. Телефон для справок (+37529) 171-50-50.

Утерянное свидетельство № 0000366 о регистрации заявителя Парка высоких технологий, выданное по решению Наблюдательного совета от 26 апреля 2018 года, ООО «Фитбит Бел» (УНП 192314787), считать недействительным.

Считать недействительными утерянные ЗАО «СК «Белрострах» бланки страховых полисов: «Добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу» ф. 2РН, 2РП, серии БИ № 1922720 – 1 шт.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» 31 мая 2024 года в 11.00 проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества

№ л/п	Сведения о предмете аукциона	Начальная цена продажи с учетом снижения на 10 %, без НДС, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
Лот 1	Автомобиль легковой специальный «Шкода Октавия», хэтчбек, цвет – бежевый металл, 2008 года выпуска, кузов (рама) № ТМВВЕ412982217917, регистрационный знак 8500 ВЕ-6, инвентарный номер 70364	13680,00	1368,00
Лот 2	Автомобиль легковой Skoda Octavia, хэтчбек, цвет – бежевый металл, 2008 года выпуска, кузов (рама) № ТМВСА412292015485, регистрационный знак 9047 IB-6, инвентарный номер 652	7560,00	756,00
Лот 3	Автомобиль легковой PEUGEOT 3008, универсал (UNIVERSAL), цвет – черный, 2015 года выпуска, кузов (рама) № Y3W0U5FSOFF000051, регистрационный знак 3913 IA-6, инвентарный номер 648	15480,00	1548,00
Лот 4	Автомобиль легковой специальный VOLKSWAGEN PASSAT, седан, цвет – серебристый металл, 2006 года выпуска, кузов (рама) № VVVZZZ3CZ7P075125, регистрационный знак 0597 EI-6, инвентарный номер 70316	13410,00	1341,00

1. Наименование продавца – организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 802220712424.
2. Дата, время и место проведения аукциона: **31 мая 2024 года в 11.00** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, конференц-зал.
3. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» (утвержденное приказом генерального директора № 5 от 03.01.2022).
4. Участник аукциона за 3 рабочих дня до проведения аукциона должен подать заявление на участие в аукционе, подписанное с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54BPSB30121192410119330000, код BPSBBY2X ОАО «Сбер Банк», УНП 700049607.
5. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: 21.05.2024 г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: **27.05.2024 г., время: 17.00.**
6. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
7. Сроки подписания договора купли-продажи: договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (претендентом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и предоставления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней.
8. Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона: в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола.
9. Извещение о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» размещено в газете «Звезда», на сайте ОАО «ДСТ № 3».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» проводит 10 июня 2024 года в 11.00 повторный открытый аукцион по продаже имущества

1. Наименование продавца – организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 8 0222 712424.
2. Сведения об имуществе и его местонахождении, начальная цена.
 - капитального строения с инвентарным номером 700/С-72270, наименование – здание склада, общей площадью 314,1 кв. м, с входящими составными частями и принадлежностями: одноэтажное блочное здание склада с молотком, забором;
 - капитального строения с инвентарным номером 700/С-72164, наименование – битумохранилище № 1, общей площадью 446,6 кв. м, с входящими составными частями и принадлежностями: одноэтажное крупнопанельное здание битумохранилища № 1 с насосной и эстакадой;
 - капитального строения с инвентарным номером 700/С-72300, наименование – здание битумохранилища № 2, общей площадью 454,8 кв. м, с входящими составными частями и принадлежностями: одноэтажное кирпичное здание битумохранилища № 2 с насосной;
 - капитального строения с инвентарным номером 700/С-72268, наименование – битумохранилище № 3, общей площадью 372,9 кв. м, с входящими составными частями и принадлежностями: одноэтажное крупнопанельное здание битумохранилища № 3 с насосной, эстакадой;
 - капитального строения с инвентарным номером 700/С-72271, наименование – здание склада, общей площадью 63,0 кв. м, с входящими составными частями и принадлежностями: одноэтажное железобетонное здание склада;
 - капитального строения с инвентарным номером 700/С-72274, наименование – здание склада, общей площадью 63,0 кв. м, с входящими составными частями и принадлежностями: одноэтажное железобетонное здание склада;
 - капитального строения с инвентарным номером 700/С-72272, наименование – здание склада, общей площадью 63,0 кв. м, с входящими составными частями и принадлежностями: одноэтажное железобетонное здание склада;
 - капитального строения с инвентарным номером 700/С-72300, наименование – здание битумохранилища № 2, общей площадью 454,8 кв. м, с входящими составными частями и принадлежностями: одноэтажное железобетонное здание склада;
3. Информация о земельном участке. Имущество, предлагаемое к отчуждению расположено на земельных участках, находящихся в постоянном пользовании ОАО «ДСТ № 3», с кадастровыми номерами 74010000005004090, 74010000005004074, 74010000005005532.
4. Дата, время и место проведения аукциона: **10.06.2024 в 11.00** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, конференц-зал.
5. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: **04.06.2024, время: 17.00.** При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
6. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
7. Участник аукциона за 3 дня до проведения аукциона должен перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54BPSB30121192410119330000 код BPSBBY2X ОАО «Сбер Банк», УНП 700049607. Размер задатка 10905,74 (десять тысяч девятьсот пять рублей семьдесят четыре копейки) бел. руб. с НДС.
8. Информация о порядке и сроках возмещения затрат на организацию и проведение аукциона: в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола победитель аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты на организацию и проведение аукциона.
9. Сроки подписания договора купли-продажи имущества. Договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (претендентом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и предоставления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней.
10. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» (утвержденное приказом генерального директора № 5 от 03.01.2022).
11. Извещение о проведении предыдущего аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» размещено в газете «Звезда» 29.03.2024, на сайте ОАО «ДСТ № 3».

- Высказание задолженности
- Проведение торгов
- Ликвидация
- Юридические услуги

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЧЕТВЕРТЫХ ПОВТОРНЫХ ПУБЛИЧНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ (АУКЦИОНА)

Лот №	Наименование	Начальная цена, бел. руб., НДС не облагается	Минимальная цена, бел. руб., НДС не облагается
1	Изолированное помещение (квартира) 2, по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	216 787,28	205 947,92
2	Изолированное помещение (квартира) 4, по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	216 476,70	205 652,87
3	Изолированное помещение (квартира) 21, по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	317 775,96	301 887,16
4	Изолированное помещение (квартира) 23, по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	273 624,06	259 942,86
5	Изолированное помещение (квартира) 25, по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	273 002,90	259 352,76
6	Изолированное помещение (квартира) 26, по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	259 337,22	246 370,36

Объекты аукциона находятся в залоге у ОАО «Банк БелВЭБ»
Задаток 3 % от начальной цены предмета публичных торгов (аукциона) в белорусских рублях перечисляется на р/с BY48OLMP 30123000945640000933 в ОАО «Белгазпромбанк», БИК OLMРBY2X, УНП 291442411, получатель платежа – **ОАО «Индустрия Инноваций»**

Шаг аукциона – 5 % от начальной цены лота (не изменяется в ходе торгов)

Условия участия и порядок проведения публичных торгов (аукциона) размещены в открытом доступе на официальном сайте электронной площадки ООО «Индустрия Инноваций» <https://iintorgi.by>. **Торги проводятся в соответствии с регламентом ООО «Индустрия Инноваций», размещенным по адресу:** <https://iintorgi.by>

Срок подписания договора купли-продажи предмета торгов: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета торгов (аукциона): 30 (тридцать) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи

Победитель публичных торгов (аукциона) либо единственный участник публичных торгов (аукциона), согласившийся повысить стоимость ценой предмета торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 2 % от **цены продажи лота**, но не менее 200,00 бел. руб., в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения публичных торгов (аукциона)

Организатор публичных торгов (аукциона) имеет право снять предмет аукциона с торгов, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты проведения торгов (аукциона)

Дата и время проведения торгов (аукциона): 27.05.2024, начало торгов: 10.00, окончание торгов: 16.00, электронные торги проводятся на 3 минуты с момента поступления последней ставки, если ставка сделана менее чем за 3 минуты до времени окончания торгов. Торги проводятся на электронной торговой площадке <https://iintorgi.by>

Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в публичных электронных торгах (аукционе) принимаются по 24.05.2024 г. до 16.00
Контактные данные	Тел.: +375 17-300-90-03; +375 (29) 671-83-95; e-mail: e.pinchuk@iin.by

ООО «СпецРеализация» объявляет о проведении шестых повторных открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества ликвидируемого юридического лица – ООО «Киточки» (УНП 693159557, Минский р-н, а. г. Гатово, ул. Металлургическая, 9А).

Дата и время проведения торгов: 27 мая 2024 года. Начало – 11.00.
 Заявки принимаются с 16 мая 2024 года по 24 мая 2024 года.
Место проведения торгов: Минск, просп. Победителей, 31-1, конференц-зал ОАО «Гостиница Планета».
Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклово, д. 40, корп. 2, пом. 23, каб. 23-5), тел. 8 (029) 684-71-76.
Продавец: ООО «Киточки» (УНП 693159557), в лице ликвидатора – исполняющий обязанности директора ЗАО «Дата Хаб» Бакунович Л.Н.
 Шаг торгов – 5 %. Задаток – 2 %.
 Подробная информация об имуществе, условиях торгов и порядке проведения размещена на интернет-сайте <http://www.sprealization.by>. Контактный телефон для осмотра лотов в рабочее время (с 9.00 до 17.00): +375296847176.

Сведения о предыдущих торгах:
 РИУ «Издательский дом «Звезда», номер газеты 166 (30046) за 29.08.2023. РИУ «Издательский дом «Звезда», номер газеты 195 (30075) за 07.10.2023. РИУ «Издательский дом «Звезда», номер газеты 212 (30092) за 01.11.2023. РИУ «Издательский дом «Звезда», номер газеты 226 (30106) за 22.11.2023. РИУ «Издательский дом «Звезда», номер газеты 236 (30116) за 06.12.2023. РИУ «Издательский дом «Звезда», номер газеты 5 (30139) за 09.01.2024

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Бумажная фабрика «Спартак»

Аукцион состоится **18.06.2024 в 11.00** по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352

Лот № 1 – ЛЕГКОВОЙ АВТОМОБИЛЬ SKODA SUPERB, седан, г. в. – 2011, р/з 2662 ВХ-6.

Начальная цена продажи: **11 760,00 бел. руб. с учетом НДС.**
 Сумма задатка: **1 176,00 бел. руб.**

Р/с для перечисления задатка: BY85 BARB 3012 7802 9001 0000 0000 в ОАО «Белгазпромбанк» г. Минск, БИК BARBY2X. Получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Код назначения платежа: 40901. Срок подачи документов для участия в аукционе: по 17.06.2024 до 11.00. Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в извещении о проведении аукциона, опубликованном на торговой площадке Организатора аукциона GOSTORG.BY.

Доп. информация можно получить по тел. 8029-624-26-25, Mogilev@ino.by

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона, место нахождения: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 321, тел. 017 516-80-61) по поручению КУП «Универмаг «Слущ»» (продавец, место нахождения: Минская область, г. Слущ, ул. Ленина, 175, тел.: (01795) 2-98-74, 5-53-62) **проводит повторный открытый аукцион по продаже ИЗОЛИРОВАННОГО ПОМЕЩЕНИЯ с инв. № 640/D-27989 (магазин № 60) общей площадью 267,3 кв. м, расположенного по адресу: Минская область, Слущский район, г. Слущ, ул. Ленина, 313-61.** Начальная цена без НДС – 372 000,00 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 37 200,00 бел. руб.

Информация о торгах опубликована на сайтах: minsk-region.gov.by, rt.by, gki.gov.by, rt.by. Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звезда» от 16.03.2024, 20.04.2024.

Аукцион состоится **27.05.2024 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **24.05.2024 до 16.00** по указанному адресу в каб. 320. Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64; (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11. Тел. для осмотра: (8017) 951-53-98, (8029) 395-22-98.

Крынічка

Выдавец рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

РАЗМНАЖЭННЕ БРУЖМЕЛЮ

Бружмель ядомы — папулярны куст з неверагодна смачнымі і карыснымі пладамі, якія спеюць у пачатку чэрвеня. Ягады бружмелю ўтрымліваюць у чатыры разы больш антыаксідантаў, чым чарніцы, а па колькасці вітаміну С не саступаюць нават лімоны.

Ягады бружмелю — гэта сапраўдная скарбніца антыаксідантаў: вітаміну С, каратыну, тыяміну, рыбафлавіну, фоліевай кіслаты і біялагічна актыўных поліфенолаў. Таксама ў невялікай колькасці ў спелых ягадах утрымліваюцца вітаміны В1, В2, В9 і правітамін А.

Багаты мінеральны склад бружмелю. Напрыклад, утрыманне калію ў ім большае, чым у іншых ягадных культурах. Ягады бружмелю ўтрымліваюць жалеза, натрый, фосфар, магній, кальцы, а таксама такія мікрэлемэнты, як медзь, крэмній, алюміній, стронцы, барый, ёд, марганец.

Сярод садаводаў-аматараў бружмель стаў папулярным дзякуючы сваёй зімаўстойлівасці і ранняму папнянню. Бружмель пладаюць на 1-2 тыдні раней клубніч, дзякуючы чаму гэта ягада становіцца першай крыніцай вітамінаў з уласнага саду.

Бружмель лёгка размнажаецца насеннем і зялёнымі чаранкамі, адводкамі, дае параснік ад пня.

Зялёнае чаранкаванне лічыцца найбольш эфектыўным спосабам размнажэння бружмелю. Час нарэзкі зялёных чаранкоў бружмелю сіняга супадае са з'яўленнем зялёных пладоў. Парасткі гатовыя для чаранкавання, калі яны пры згінанні не гнуцца, а пераламваюцца з характэрным храбуненнем.

Калі нарыхтоўваць чаранкі бружмелю сіняга ў перыяд актыўнага росту, да з'яўлення зялёных пладоў, то прыжывальнасць чаранкоў складзе

менш за 45—60 %, бо ў гэты перыяд парасткі яшчэ не саспелі і загніюць у перыяд укаранення з-за высокай вільготнасці.

Калі нарэзку пачаць пазней — у канцы ліпеня, то прыжывальнасць будзе вышэйшая, але чаранкі не паспеюць падрыхтавацца да зімовага перыяду.

Нарэзку чаранкоў праводзяць ранаіцай, калі яшчэ няма моцнай слякоты, ці ў прахалоднае надвор'е. Спачатку зразаюць на кусце моцныя зялёныя парасткі бягучага года. Зялёныя чаранкі нарыхтоўваюць з сярэдняй часткі парасткаў, пажадана з двума вузламі (дзе пары лісця) і адным міжвузеллем. Аптымальная даўжыня чаранка — ад 7 да 12 см, дыяметр — 0,4-0,5 см. Калі парастак мае кароткія міжвузеллі, то бярэцца чаранок з трыма вузламі.

Верхні зрэз чаранка робяць прамым, адступіўшы ад пупышак на 1-1,5 см, а ніжні зрэз звычайна касы (вугал нахілу 45°). Лісты з ніжніх вузлоў цалкам зразаюць, а з верхніх вузлоў абразваюць больш чым напалову.

Добра ўкараняюцца чаранкі з пятакі, якія атрымліваюцца пры адломванні ніжняй часткі парасткаў ад леташняй галінкі. Так нарыхтоўваюць скарочаныя парасткі. Верхавыя парасткі таксама здольны ўкараняцца.

Пасадка чаранкоў. Нарэзаньня зялёныя чаранкі неабходна адразу ж пасадзіць. Для ўкаранення спатрэбіцца глебавая сумесь, якая складаецца з торфу і пяску ў суадносінах 1:3. Чаранкі саджаюць нахільна пад вуглом 45°, размяшчаючы па схеме 10x5 або 7x5.

Неабходнай умовай для паспяховага чаранкавання з'яўляецца высокая вільготнасць субстрату і паветра (да 85 %) пры тэмпературы 20—25 °С. Такі рэжым падтрымліваецца ў цяпліцы пры рэгулярным паліве і частым апырскаванні вадою, асабліва ў гарачае надвор'е.

Пры аптымальных умовах карані з'яўляюцца ўжо на 8-10 дзень пасля пасадкі. З гэтага перыяду чаранкі пачынаюць загартоўваць, адчыняючы дзверы і фрамугі на 20—40 хвілін. Адначасова павялічваюць працягласць апырскаванняў і інтэрвалы паміж імі.

Не рэкамендуецца перасаджваць чаранкі ў грунт восенню. У перыяд раставання снегу глеба павялічваецца ў аб'ёме, і за кошт гэтага чаранкі, у якіх каранёвая сістэма яшчэ слаба развіта, «выштурхваюцца» на паверхню глебы, іх карані агаляюцца, і яны могуць загінуць.

Надзейнай пакінучы чаранкі ў цяпліцы, а пасля прыкрыцці іх да ясныя яловым лапнікам. Укаранення чаранкі высаджваюць на пастаяннае месца на другі год. На трэці год асобныя расліны ўжо пачынаюць адзінкавае цвіценне і плоданашэнне.

Лягчэй за ўсё размножыць бружмель адводкамі. Як гэта зрабіць? У чэрвені кляў куста прарыхліце глебу і трохі прыўзніміце яе. Вазьміце 2-3 магутныя аднагадовыя сцяблі, якія растуць у ніжняй частцы куста, прыгніце іх да паверхні глебу і ў некалькіх месцах прышліпіце. Затым засыпце сцябло пластом глебы, яго таўшчыня павінна быць у межах 5 см.

На працягу ўсяго сезона перыядычна палівайце гэтае сцябло. На наступны сезон, увесну, адлучыце ўкараненыя адводкі ад бацькоўскага куста, пасля чаго перасадзіце яго на сталае месца. Праз некалькі гадоў гэты адводак ператворыцца ў паўнацэнны куст.

Бружмель размнажаюць насеннем для селекцыйных мэт і ў аматарскім садоўніцтве. Пры насенным спосабе размнажэння не захоўваюцца прыкметы і якасці матчынай расліны, таму нельга прадказаць ураджайнасць і смак пладоў. Кусты ядомага бружмелю, вырошчаныя з насення, могуць мець плады, якія больш гарчаць, чым іх сартавыя бацькі.

СЁННЯ

Месяц
Першая квадра 15 мая.
Месяц у сузор'і Дзевы.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	5.05	21.08	16.03
Віцебск	4.48	21.04	16.16
Магілёў	4.55	20.58	16.03
Гомель	4.59	20.47	15.48
Гродна	5.21	21.27	16.06
Брэст	5.29	21.16	15.47

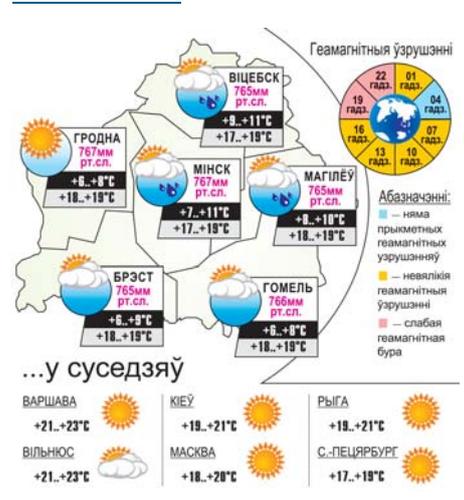
Імяніны

Пр. Мікалая, Пятра, Лімафея, К. Андрэя, Венцеслава, Сымона.

Фота Ірыны ТАМКОВІЧ

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	+21...+23°C	КИЕЎ	+19...+21°C	РЫГА	+19...+21°C
ВІЛЬНЮС	+21...+23°C	МАСКВА	+18...+20°C	С.ПЕЦЯРБУРГ	+17...+19°C

УСМІХНЕМСЯ

Жонка мужу:
— Дзе зарплата?
— Укралі...
— У якой яшчэ кралі?
— Я прачытала, што для пахудзення трэба вугаль актываваць піць.
— Каб пахудзец, вугаль трэба не піць, а разгружаць.

Кіт плавае вакол самкі і з папрокам кажа:
— Колькі краін, сотні экалагічных арганізацый, выдатныя палітычныя лідары, мільёны людзей — усе яны змагаюцца за тое, каб наш від выжыў, а ты мне кажаш — галава баліць...

16 МАЯ

Даты

Падзеі

Людзі

1889 год — у газеце «Мінскі лісток» упершыню апублікавана паэма ананімнага аўтара «Тарас на Парнасе». Адлюстраванне нацыянальнага менталітэту беларуса — цэнтральная тэма гэтага твора і адна з галоўных задач яе аўтара. Сёння большасць даследчыкаў сыходзяцца на думцы, што паэму напісаў беларускі пісьменнік Канстанцін Вераніцын.

1955 год — нарадзілася Вольга Корбут, славетная беларуская савецкая гімнастка. Чатырохразовая алімпійская чэмпіёнка, заслужаная майстар спорту СССР. Занесена ў Міжнародную залу славы гімнастыкі.

1920 год — каталіцкая царква кананізавала Жанну д'Арк. Будучы па паходжанні простай сялянскай дзяўчынай з усходняй Францыі, яна прывяла французскую армію да некалькіх істотных перамог падчас Стогадовай вайны і была ўскосна адказная за карані Карла VII. Трапіўшы ў палон да бургундцаў,

была выдадзена англічанам, асуджана царкоўным судом і спалена на вогнішчы ў дзеятнацэпагадовым узросце як ерэтчыка.

1929 год — адбылася першая цырымонія ўручэння прэміі Амерыканскай кінаакадэміі. Назва «Оскар» для абазначэння ўзнагарод яшчэ не выкарыстоўвалася. Цырымонія доўжылася 15 хвілін, на ёй прысутнічалі 250 чалавек. Акцёры наміраваліся не за ролі ў канкрэтных фільмах, а за ўсе фільмы, у якіх яны зняліся за год. На цырымоніі ўручаліся ўзнагароды за самыя лепшыя тэатры да няюмай кінакарціны і ўнікальнае мастацкае выкананне (адзіныя выпадкі за ўсю гісторыю ўручэння ўзнагарод).

1966 год — на пасяджэнні Палітбюро ЦК Кампартыі Кітая прынята рашэнне аб разгортванні ў Кітаі так званай культурнай рэвалюцыі.

АНТУАН ДЭ СЕНТ-ЭКЗЮПЕРЫ:

«Сімпацыя — гэта калі падабаецца знешнасць, закаханасць — калі падабаюцца знешнасць і характар, а каханне — гэта калі падабаюцца нават недахопы».